

Kalmar Senioruniversitet

Vårprogram 2024
och
Jubileumsskrift – 25 år

Programredaktör: Johan Sandholm
Tryck, Arkitektkopia, Kalmar
© Kalmar Senioruniversitet, 2023

INNEHÅLL

Ordförande har ordet	4
Grundidéer, verksamhet, medlemskap	6
Anmälan och antagning	7
Månadsmöten	8
Föreläsningar	
Aktuellt från Linnéuniversitetet	12
Musik	14
Konst	18
Lokalhistoria	19
Studiecirklar	
Språk	21
Litteraturcafé	24
Historia.....	25
Vinkunskap	28
Släktforskning	29
Aktiekunskap, Bridge	30
Det svenska kulturlandskapet	31
Exkursioner	32
Studieresa Estland.....	34
Studieresa Kalmar stad – planer och projekt	36
Hälsa	37
Kalmar Senioruniversitets styrelse	38
Kansligrupp & Folkuniversitetets kontaktperson	39
Kalendarium	40
Kalmar Senioruniversitet 25 år.....	42
Samtal med Siv Mattson	48
Jubileumssång.....	50
Folkbildning och folkföreläsningar.....	51
Verksamhet 2019-2022.....	58
Röster från några deltagare	64
Minnesbilder.....	66
Kalmar Senioruniversitet och framtiden	70

Var så god, här kommer vårprogrammet 2024!

En spännande vår med Senioruniversitetet kan utlovas!

Vi försöker i bästa mening vara en samlingsplats för bildning och kunskap i olika ämnen genom att anlita föreläsare och kursledare som är specialister inom sina respektive ämnesområden.

Genom våra studiecirklar knyter vi också an till en folkbildningstradition och erbjuder ett stort antal kurser med hög kvalitet i olika ämnen. Deltagande i dessa kurser kräver inte någon särskild behörighet – alla är välkomna!

Just nu deltar KSU i opinionsbildningen mot de stora nedskärningar av stödet till studieförbunden som föreslås i regeringens budget. Senioruniversitetet med sina 32 000 medlemmar kommer även att drabbas av budgetförslaget.

För att kunna erbjuda ett så intressant utbud som möjligt behöver styrelsen din hjälp att utveckla verksamheten. Dina idéer och förslag om kurser, föreläsare eller bildningsresor är mycket värdefulla. Tveka inte att ta kontakt med oss. Glöm heller inte att informera vänner och bekanta om KSU.

Vi samverkar med Folkuniversitetet som bland annat svarar för kursanmälningar, utskick av kallelser och fakturor samt telefonfrågor när vårt kansli inte är öppet.

Besök gärna vår hemsida www.kalmarsu.se regelbundet. Där kan du anmäla dig till kurser, se förändringar av utbudet och få besked om nya aktiviteter.

Mina Aktiviteter

Vi övergår nu till ett nytt system för ditt medlemskap, det kallas **Mina Aktiviteter**. Därifrån skickas via e-post anmodan att betala medlemsavgiften. Det kommer även att vara möjligt att betala med Swish. När du har betalat får du ett kvitto mejlledes där det finns en länk till ditt medlemskort. Spara det i din mobiltelefon eller skriv ut det på papper. Vi kommer inte trycka några medlemskort från och med 2024. Om vi inte har någon e-postadress skickar vi brev i stället.

Du kommer även att kunna logga in till Mina Aktiviteter, minaaktiviteter.se. Inloggningsuppgifter kommer att mejlas till dig. Då kan du ändra dina uppgifter som exempelvis adress eller telefonnummer. Vår kanslipersonal kommer att vara behjälpliga om du får problem.

25-årsjubileum!

2024 firar Kalmar Senioruniversitet 25 år. Vi firar det med flera sidor i kurskatalogen, en liten bok blev det denna gången. Vi kommer också sätta lite guldkant på flera av våra arrangemang!

Jag slutar med att rikta ett stort tack till alla som möjliggjort vårens programutbud. Och glöm inte att berätta för vänner och bekanta om Kalmar Senioruniversitet!

Kalmar Senioruniversitet

Lars Carlsson
Ordförande

KALMAR SENIORUNIVERSITET

Kalmar Senioruniversitet är en ideell förening för seniorer som fyllt 55 år och lämnat yrkeslivet helt eller delvis. Föreningen vänder sig till seniorer som under trivsamma former vill fortsätta att förkovra sig och utbyta erfarenheter. Föreningen har varit verksam sedan 1999 och samverkar med Folkuniversitetet. Vår hemsida hittar du på www.kalmarsu.se

Grundidéer

För seniorer av seniorer – Politiskt, fackligt och religiöst obunden

Låga års- och kursavgifter – Aktiviteterna i regel på dagtid

Medlemskap utan formella meriter

Verksamhet

- Månadsmöten med föredrag inom varierande ämnesområden
- Studiecirklar i bl.a. språk, litteratur, historia, natur
- Föreläsningar inom natur-, kultur- och samhällsvetenskapliga områden
- Exkursioner och studiebesök under sakkunnig ledning
- Resor av varierande längd till historiskt och kulturellt intressanta platser såväl i Sverige som i andra länder

Medlemskap

Medlemskortet blir giltigt när medlemsavgiften har betalats. Medlemsavgift: 250 kr per kalenderår. Medlemskap gäller när årsavgiften är betald.

Nya medlemmar anmäler sig via vår hemsida eller vid kontakt med vår expedition. Tfn 070 608 62 45, tisdagar kl. 10.00-12.00.

Mina Aktiviteter

Vi övergår nu till ett nytt system för ditt medlemsskap, det kallas **Mina Aktiviteter**. Därifrån skickas via e-post anmodan att betala medlemsavgiften. Det kommer även att vara möjligt att betala med Swish. När du har betalat får du ett kvitto mejlledes där det finns en länk till ditt medlemskort. Spara det i din mobiltelefon eller skriv ut det på papper. Vi kommer inte trycka några medlemskort från och med 2024. Om vi inte har någon e-postadress skickar vi brev i stället.

Du kommer även att kunna logga in till Mina Aktiviteter, minaaktiviteter.se. Inloggningsuppgifter kommer att mejlas till dig. Då kan du ändra dina uppgifter som exempelvis adress. Vår kanslipersonal kommer att vara behjälpliga om du får problem.

Medlemsförmåner: Som medlem har du möjlighet att utan kostnad delta i Månadsmötena. Mot en låg kostnad kan du delta i studiecirklar, exkursioner, studiebesök och korta resor samt lyssna till föreläsningar i aktuella ämnen. Folkuniversitetet lämnar tio procent på sina kurser som ges på Kaggensgatan 42.

ANMÄLAN OCH ANTAGNING

Anmälan

Anmälan till kurser, studiebesök och exkursioner inkommen t.o.m. torsdagen den 14 december dateras detta datum. Vid överteckning detta datum sker lottning bland de anmälda. Därefter dateras anmälningarna efter ankomstdatum. Anmälan görs till Kalmar Senioruniversitet antingen via Internet eller med anmälningsblankett. Du får en bekräftelse på att vi mottagit din anmälan. Anmälan är bindande.

Anmälan via:

Internet

Gå in på www.kalmarsu.se och klicka på:

1. Kursanmälan
2. Anmälan via Internet
3. Våren 2024
4. De kurser/arrangemang som du vill anmäla dig till

Anmälningsblankett

Blanketterna skickas ut tillsammans med katalogen och kan även hämtas på vår hemsida www.kalmarsu.se under fliken "Kursanmälan".

Antagning

För att bli antagen till sökta kurser, studiebesök och exkursioner skall medlemsavgiften för 2024 vara betald. Kallelse får du i brev eller via e-post senast 14 dagar före aktivitetens start. Av detta framgår om du antagits eller står på reservlista.

Betala endast mot utsänd faktura!

Frågor angående anmälan och antagning besvaras av Mia Mazetti på telefon 0480-43 22 12 fr.o.m. vecka 2. Eller via e-post: mia.mazetti@folkuniversitetet.se

Avanmälan

Eventuell avanmälan ska ske till Folkuniversitetet, Mia Mazetti – ej till KSU:s kansli. Vid avanmälan senare än 10 dagar före kursstart/studiebesök/exkursion eller vid utebliven avanmälan betalas inte avgiften tillbaka. Avbryter deltagaren kursen efter kursstart är grundregeln att kursavgiften inte betalas tillbaka. Vid sjukdom kan dock avgiften återbetalas efter uppvisande av läkarintyg.

För resor längre än en dag gäller särskilda regler. Kostnader som KSU inte kan påverka debiteras. Deltagarna förutsätts ha täckande försäkringar.

MÅNADSMÖTEN

Månadsmöten äger rum måndagar datum enligt nedan kl. 13.30 till ca 15.00 i Lorensbergskyrkan, Lorensbergsvägen 8, Kalmar. Månadsmöten är avgiftsfria för medlemmar. Övriga erlägger 100 kr per månadsmöte.

15 januari kl 13.30

Byggnadsminnen i Kalmar

Länsmuseets chef **Örjan Molander** tar oss med på en resa i ord och bilder genom Kalmar län, där vi får bekanta oss med byggnadsminnen av skilda slag. Dessa byggnader och miljöer är skyddade som "synnerligen märkliga genom sina kulturhistoriska värden", och uppvisar en stor bredd. Här finns enskilda byggnader som herrgårdar och banvaktarstugor, fyrar och handpappersbruk, men också samlade miljöer i städer och byar, i skärgård och skogsbygd. Länet är rikt på sevärdheter, och Örjan ger värdefulla beskrivningar av miljöerna.

MÅNADSMÖTEN

5 februari kl 13.30

Kärlek och kärnfamilj i folkhemmet.

Längtan, lust och oro.

Hur gick det till när nittonhundratalet blev kärnfamiljens århundrade?

Pappa, hemmamamma och två - helst tre barn - blev normen i svensk vardag mellan trettio- och sextiotalet. Den nya familjen blev ett centralt verktyg i byggandet av folkhemmet. Yttre villkor som trångboddhet, arbetslöshet och nya ideal banade väg för både längtan och besvikelse.

Lundaprofessorerna i etnologi **Jonas Frykman och Orvar Löfgren** berättar i ord och bild om de viktiga sammanhangen ur sin nya bok "Kärlek och kärnfamilj i folkhemmet. Längtan, lust och oro", där de följer familjelivets och hembyggets förändringar, synen på parbildning, romantik och sexualitet. Det handlar inte minst om känslor och vardagens nya utmaningar. Boken utgör en fortsättning på klassikern "Den kultiverade människan" som behandlade ett tidigare skede i svensk vardag.

Kallelse till årsmöte måndag 18 mars 2024 13.30

Plats Lorensbergskyrkan, Lorensbergsleden 8, Kalmar Dagordningen för sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer att publiceras på hemsidan kalmarsu.se senast 18 februari 2024. Alla handlingar finns tillgängliga från den 18 februari 2024 på vår expedition (Kaggensgatan 42 i Kalmar). Efter årsmötesförhandlingarna ges en konsert med

Anna Lundquist Lisboa Cinco från Portugal

Anna har anknytning till Kalmar och Öland. Delvis bosatt i Portugal har hon med sin portugisiska grupp i detta jazziga program.

MÅNADSMÖTEN

8 april kl 13.30

Taiwan och Kina åter i världspolitikens centrum

Agneta Engqvist och Göran Leijonhufvud, är journalister och författare med 40 respektive 50 års erfarenhet från Kina med flera besök i Taiwan. Agneta var bland annat korrespondent för Dagens Industri. Göran var korrespondent för Dagens Nyheter. Han är också forskare och fil.dr. i sinologi. Tillsammans och enskilt har de skrivit flera Kinaböcker.

"Vi talar om hur 24 miljoner människor på en liten ö i praktiken rör sig mot obe- roende från ett allt mäktigare Kina med 1,4 miljarder invånare. Under våra besök har vi upplevt hur Taiwan utvecklat en ytterst livaktig demokrati. Men Kina har his- toriska anspråk på ön och kräver en återförening. Under senare år har Kina hotat med militära manifestationer runt hela ön. Samtidigt skärper USA tonen och lovar att stödja Taiwan om Peking skulle invadera."

Vi tar också upp de taiwanesiska företagens betydelse för Kinas snabba tillväxt – och för västvärldens totala beroende av produktionen av halvledare på Taiwan. En invasion skulle innebära ett dräpslag mot hela världens ekonomiska system och sta- bilitet och i förlängningen ett hot mot världsfreden."

13 maj kl 13.30

Sverige under andra världskriget

Henrik Berggren avslutar sin breda, kritikerhyllade, trilogi om Sverige under andra världskriget med att skildra de sista dramatiska krigsåren. Efter slagen vid El Alamein och Stalingrad har den tyska krigslyckan vänt och röster höjs för att ”lägga om kursen i de allierades riktning”. Men Sverige är fortfarande inringat av Tyskland och trots en växande kritik mot eftergiftspolitikerna går regeringen försiktigt fram.

Med hjälp av dagstidningar, dagböcker, brev och romaner skildras vardagslivet i krigets skugga. Svenskarna går på bio och restaurang som aldrig förr, äktenskap och barnafödande ökar och författarna debatterar om litteraturen har en plikt att göra beredskapstjänst. Samtidigt har krigsåren förändrat Sveriges invånare. Med de danska judarnas flykt hösten 1943 sjunker insikten på allvar in om att nazisterna är på väg att utplåna Europas judar. Det stoppar dock inte Sverige från att exportera järnmalm och kullager till Tyskland i utbyte mot kol. När USA hotar att bomba SKF i Göteborg ställs frågan om svensk neutralitet på sin spets.

Aktuellt från Linnéuniversitetet

"Ett universitet där allt är möjligt"

Föreläsningsserien presenterar universitetets mångfald och bredd. Forskarna delger oss de senaste rönen inom några aktuella forskningsområden

Avgift	200 kr för vårens föreläsningsserie Övriga erlägger 100 kr per föreläsning
Tid	Onsdagarna 14 februari och 17 april kl 1330-1500 . Obs onsdagen den 20 mars kl 1000-1130
Lokal	Lorensbergskyrkan, Lorensbergsleden 8, Kalmar
Ansvarig	Lena Persson. Tfn 073 0530306

14 februari kl 13.30

Om det planetära klimat- och ekologiska nödläget

Martin Gren är professor i kulturgeografi.

"Världen befinner sig i ett klimatnödläge" är de första orden man möter i Linnéuniversitetets nya klimathandlingsplan. Enligt FN:s generalsekreterare António Guterres står mänskligheten nu inför en existentiell kris. Under lång tid har klimatforskare varnat för konsekvenserna av de pågående klimatförändringarna, och vädjat om omfattande åtgärder för att i möjligaste mån undvika de värsta planetära klimatkonsekvenserna. Det planetära nödläget aktualiserar krav på mycket omfattande samhälls- och klimatomställningar som saknar historisk motsvarighet. Dessa är möjliga att genomföra, men utifrån klimatvetenskap kan man samtidigt konstatera att det som görs inte är tillräckligt. Enligt vanligt förekommande scenarier är vi på väg mot cirka 3 graders planetär upphettning.

20 mars kl 10.00 **Observera tiden!**

Häriifrån till universums början

Arvid Pohl är lektor vid institutionen för fysik och elektronik

Vi ger oss ut på en bildresa ut i rymden, till planeter, stjärnor, galaxer och galaxhopar. Vi ger oss ut så långt vi kan, tills vi har kommit så långt man kan titta – till universums början.

17 april kl 13.30

Israel och Palestina – den eviga konflikten

Anders Persson är docent i statsvetenskap och har skrivit tre böcker om konflikten. Han kommenterar också konflikten för SVT, SR och TV4.

Det sägs ibland att Israel-Palestinakonflikten är den mest svårösta konflikten i världen. Många länder och organisationer har genom årens lopp försökt lösa konflikten. Vad handlar Israel-Palestinakonflikten egentligen om, varför tar den aldrig slut och varför leder den till politiska diskussioner och konflikter i andra länder, däribland Sverige? I oktober 2023 öppnades ett nytt kapitel i konflikten när Hamas attackerade Israel och tog en stor israelisk gisslan. Vilka är Hamas och vad vill de? Var står den svenska regeringen egentligen i konflikten?

Svensk Musikhistoria – 1900-talet

Johan Sandholm är folkbildare och musiker. I serien svensk musikhistoria – 1900-talet tar han upp musikens utveckling i Sverige under det förra seklet.

31 januari	Den svenska baletten i Paris
14 februari	Multi kulti
28 februari	Sven-David Sandström och Kalmartonsättarna
13 mars	Folkparken som musikmiljö
27 mars	Körsången spränger alla gränser

Kursledare	Johan Sandholm. Tfn 070 699 60 83
Deltagarantal	30
Avgift	300 kr för hela serien
Tid	Onsdagar kl. 10.00–12.15. Fem tillfällen enligt ovan.
Lokal	Lorensbergskyrkan, Lorensbergsleden 8, Kalmar
Ansvarig	Ulla Henriksson. Tfn 070 335 59 07

Opera, operett och musikal

Peter Hausenkamp är passionerad operaälskare och har arbetat på Operan i Stockholm. Han kommer att belysa olika operor och artister och berätta anekdoter från operavärlden.

Kursledare
Deltagarantal
Avgift
Tid

Peter Hausenkamp. Tfn 076 113 04 77
30
300 kr
Onsdagar kl. 10.00–12.15, jämna veckor med start den 24 januari. Fem tillfällen.

Lokal
Ansvarig

Lorensbergskyrkan, Lorensbergsleden 8, Kalmar
Bibbi Johansson. Tfn 070 271 31 22

Klassisk Musik

Sune Berglund har varit engagerad i Kammarmusikföreningens styrelse under många år och har under många säsonger varit ledare för en lyssnargrupp med klassisk musik. Under vårterminen kommer musik från olika delar av Europa och Amerika att presenteras.

Sune Berglund har från hösten 2015 presenterat totalt 70 musiklyssningar och spelat musik i alla genrer från mer än 150 kompositörer. De mest spelade har varit Mozart, Beethoven, Haydn, J.S. Bach, Brahms, Schubert, Vivaldi, Schuman, Sjos-takovitj och Palestrina. Det vill säga de stora mästarna i västerlandets klassiska musikkanon.

19 januari	Norden
2 februari	Östeuropa
16 februari	Sydeuropa
1 mars	Västeuropa
15 mars	Amerika

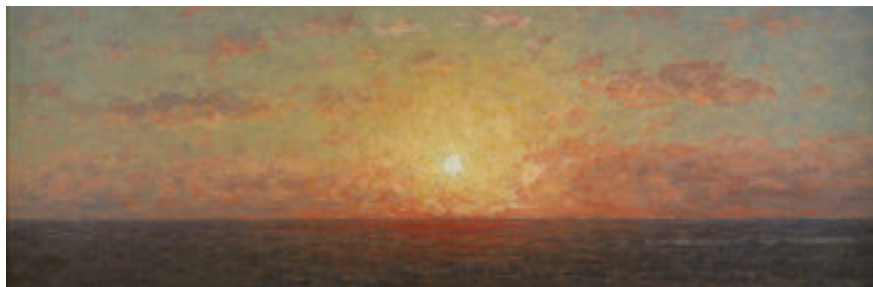
Kursledare	Sune Berglund. Tfn 070 371 63 15
Deltagarantal	40
Avgift	300 kr
Tid	Fredagar kl. 10.00–12.15. (Obs ny kursdag och tid)
Lokal	Kulturskolan Hamnsalen, Baronen, Skeppsbrogatan 6
Ansvarig	Bibbi Johansson. Tfn 070 271 31 22

The Classical music – a short history

Vid åtta kurstillfällen om vardera tre timmar får vi stifta bekantskap med västerlandets klassiska musik under nio århundraden, från polyfonin som uppstod ur den gregorianska sången till efterkrigstidens explosion av radikala inriktningar. Det kommer också att bli sidoblickar på samtida kulturhistoria. Vi kommer självfallet att höra på mycket musik, se musik framföras och teatermusiken växa fram samt lämna gott om utrymme till att diskutera våra reaktioner. Vid varje kurstillfälle kommer deltagarna att få utvalda musikstycken att ta hem för att bli bevandrade i musiken från den tidsperioden. Undervisningen kommer att till största delen ske på engelska.

Kursledare	Yves Trondlé. Tfn 076 117 89 34
Deltagarantal	14
Avgift	350 kr
Tid	Torsdagar kl. 12.00 – 15.00 varje vecka med start 1 februari. Åtta tillfällen
Lokal	Folkuniversitetet
Ansvarig	Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71

I konstens och arkitekturens värld

Fred Johanson är konsthistoriker och han tar oss med till platser, konstnärer, konstverk och tidsepoker inom konstvärlden. Vi botaniserar i bildarkivet över konst- och arkitekturhistoria såväl lokalt som internationellt.

22 februari

De drogo till Öland

Ett 50-tal konstnärer, med det gemensamt att de bott eller verkat på Öland, presenterades på en utställning i Mörbylånga. Alla har det gemensamt att de funnit motiv och ljus som tilltalat dem på ön. Måleri av olika stilideal i en skön blandning allt från A.T. Gellerstedt till Sven Svensson presenteras.

7 mars

Leonardo Da Vinci 1452–1519

Universalgeniet med allt från Mona Lisa till krigsmaskiner. Leonardo är inte bara känd som en av de stora nyskapande konstnärerna inom måleri och tecknande under sin tid, utan också för sina djupsinniga tekniska konstruktioner som bland annat stridsvagn, kanoner, flygmaskin och fallskärm!

21 mars

Skulpturer i Kalmar

Vi återser vår stad med skulpturala ögon från verken ”Ungdom” av Carl Eldh till ”Mandala” av Takashi Naraha, ”Unionsmonumentet” av Roj Friberg, ”Nils Kreugers gravsten” av Christian Eriksson och många flera verk. Skulpturerna i staden är i en del fall avbildande och i andra fall idébaserade.

Deltagarantal 40

Avgift 200 kr för hela serien. Övriga är välkomna i mån av plats och betalar 100 kr per föreläsning.

Tid Torsdagar enligt ovan kl. 13.30-14.30

Lokal Kalmar Konstmuseum, Stadsparken i Kalmar

Ansvarig Lasse Ernst. Tfn 070 640 62 84

Krusenstiernska gården – en oas i Kalmar

Lennart Nilsson tar oss med på ytterligare en tidsresa i Kalmar. Vi studerar den gamla malmgården i Gamla stan. Gårdens historia från en enkel lycka till en liten lantgård i utkanten av Kalmar stad behandlas. År 2023 firas det 150-års-jubileum sedan Hermina Krusenstierna tog över malmgården. Här har du en chans att verkligen vara uppdaterad med årets alla aktiviteter på ”Krusen”. Vi börjar med två teoripass. Den tredje gången gör vi ett besök på plats, både inne i husen, och ute i trädgården.

Kursledare	Lennart Nilsson Tfn 070 362 37 62
Deltagarantal	20
Avgift	300 kr för hela serien
Tid	Torsdagar kl.13.00-15.15. Tre tillfällen. 18 april och 25 april på Folkuniversitetet 2 maj på Krusenstiernska gården
Ansvarig	Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71

STUDIECIRKLAR

**Lokal för studiecirkelar: Folkuniversitetet,
Kaggensgatan 42, Kalmar, om inte annat anges.**

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKURSER

För språkkurser gäller Europarådets rekommenderade nivåskala. Var och en kan själv med hjälp av skalan i grova drag bestämma sin nivå och söka rätt kurs.

Nivå Nybörjare

Jag har inga eller mycket ringa förkunskaper.

Nivå A1

Jag kan förstå och använda mycket enkla ord och fraser. Jag kan presentera mig själv och ställa enkla frågor. Jag kan kommunicera hjälpligt på ett mycket enkelt sätt.

Nivå A2

Jag kan förstå fraser och vanliga ord som rör personliga förhållanden. Jag kan kommunicera i enkla sammanhang.

Nivå B1

Jag kan förstå huvuddragen i tydligt standardspråk. Jag kan oförberedd ge mig in i samtal om kända vardagliga ämnen. Jag kan länka ihop fraser på ett enkelt sätt för att beskriva erfarenheter och skeenden.

Nivå B2

Jag kan följa huvuddragen i komplexa texter. Jag kan kommunicera flytande, så att ett samtal med en infödd i stort löper utan problem. Jag kan uttala mig klart och detaljerat om många olika ämnen.

Nivå C1

Jag kan läsa krävande texter och är även medveten om underförstått innehåll. Jag kan uttrycka mig nästan helt obehindrat utan att leta efter ord. Jag kan använda språket effektivt för olika ändamål.

Nivå C2

Jag kan utan problem förstå så gott som allt jag hör eller läser och referera till fakta och argument. Jag kan uttrycka mig i så gott som alla situationer spontant och helt flytande.

Engelsk konversation – Nivå B1

Kursen riktar sig till dig som har grundläggande kunskaper i engelska men vill träna ditt uttal och bygga på ditt ordförråd. Du får träna vardagsspråk samt att förstå och kommunicera i olika sammanhang. Fokus ligger på att tala engelska, kompletterat med lite grammatik.

Kursledare	Marianne Bram. Tfn 073 386 30 61
Deltagarantal	12
Litteratur	“Pick & Mix 2”
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur tillkommer.
Tid:	Onsdagar kl 10.00 - 12.30 varje vecka.
Star	17 januari. Tio tillfällen.
Ansvarig	Christer Rosén. Tfn 070 215 08 65

Engelsk konversation – Nivå B2

Vi läser texter och samtalar kring dessa.

Kursledare	Jill Östlund. Tfn 0480 41 12 86
Deltagarantal	10
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Tisdagar kl. 10.00–12.15 udda veckor.
Start	16 januari udda veckor. Sju tillfällen.
Ansvarig	Christer Rosén. Tfn 070 215 08 65

Franska – Nivå B1

Kursen vänder sig till dig som har grundläggande kunskaper i franska och vill uppnå bättre flyt och utöka ditt ordförråd. Du får en inblick i fransktalande länders kultur och geografi. Fokus ligger på kommunikation på franska.

Kursledare	Inger Ilg Tfn 073 581 75 36
Deltagarantal	10
Litteratur	Escalade 4
Avgift	350. Kostnad för litteratur och material tillkommer
Tid	Tisdagar kl 10.00-12.15 udda veckor
Start	16 januari. Sju tillfällen
Kursansvarig	Kristina Ankarberg Karl bom Tfn 070 655 05 63

Franska – Cercle de lecture

En bokcirkel där vi diskuterar, undrar och funderar över texten vi läst. Givetvis sker allt samtal på franska. Kompetenskrav runt B1/B2-nivån. On est ici pour cause du plaisir de parler français!

Kursledare	Lars Rudling. Tfn 073 358 53 87
Deltagarantal	12
Litteratur	Deltagarna meddelas detta efter antagningen
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Onsdagar kl.13.00–15.15 jämna veckor. Start den 24 januari. Sju tillfällen
Ansvarig	Ulla Henriksson. Tfn 070 335 59 07

Italienska – Nivå A2

En kurs för dig som tidigare haft kontakt med italienska språket. Kursboken är Comunicare 2 och den inspirerar oss till samtal om aktuella händelser och platser i Italien. Vi läser italienska noveller, romaner och tidningsartiklar. Berättar om italienska städer vi besökt och presenterar dem för gruppen.

Kursledare	Inger Adriansson. Tfn 076 141 30 35
Deltagarantal	10
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Tisdagar kl. 10.00–12.15 jämna veckor.
Start	9 januari. Sju tillfällen.
Ansvarig	Ulla Henriksson. Tfn 070 335 59 07

Fransk grammatik – Le mystère de la grammaire française

Visst är den franska grammatiken ett spännande mysterium? Tillsammans utforskar vi och försöker förstå och tillämpa den. Vi pratar svenska hela tiden, men din kompetens i franska bör ligga på nivå B1 om det ska ge något mer än huvudvärk!

Kursledare	Lars Rudling, Tfn 073 358 53 87
Deltagarantal	12
Litteratur	Vi jobbar med stenciler. Egen grammatik är bra att ha.
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Onsdagar kl. 10.00–12.15 udda veckor. Start 31 januari. Sju tillfällen.
Ansvarig	Ulla Henriksson. Tfn 070 335 59 07

Tyska – Nivå B1

Vill ni bättra på ert ordförråd, uttal och flyt samt har grundläggande kunskaper i grammatik? Välkommen då till denna cirkel där vi samtalar om aktuella händelser, läser tidningsartiklar och får inblick i tyskspråkiga länders kultur och geografi. Deltagarnas egna ämnesförslag välkomnas.

Kursledare	Inger Ilg Tfn 073 581 75 36
Deltagarantal	13
Kurslitteratur	meddelas senare
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Måndagar kl 10-12.15 jämna veckor
Start	22 januari. Sju tillfällen.
Kursansvarig	Kristina Ankarberg Karlbom Tfn 070 655 05 63

Litteraturcafé

Vi ses en gång i månaden på Stadsbiblioteket, samtalar om böcker vi läst och dricker eftermiddagskaffe/te. De dagar och teman vi valt för våren är:

Tisdag 6 februari	Din bästa feelgood
Tisdag 5 mars	Norden, utom Sverige
Tisdag 9 april	Mor och dotter
Tisdag 7 maj	Afrika

Temaansvarig	Charlotte Tebrell. Tfn 070 865 36 83
Deltagarantal	16
Avgift	400 kr för hela serien. Inklusive fika.
Tid	Tisdagar enligt ovan kl. 13.30–15.45
Lokal	Kalmar Stadsbibliotek, Esplanaden 30
Ansvarig	Ann-Britt Sparre. Tfn 073 340 43 01

Sveriges historia – Från Gustav Vasa till freden i Nystad 1721

Hur har Sverige utvecklats till det land det är idag?

Följ med på en resa som började 8000 år före vår tidräkning. Den andra delen handlar huvudsakligen om Vasatiden då Sverige stiger fram som en enad nation och om den efterföljande Stormaktstiden.

En hel del av det vi lärde oss i skolan har visat sig vara felaktigt. Vad säger historikerna idag?

Kursledare	Ulf Bergman. Tfn 070 586 25 68
Deltagarantal	16
Avgift	300 kr för hela serien
Tid	Tisdagar kl. 13.00–15.15 Fyra tillfällen 6 februari, 20 februari, 5 mars samt 19 mars
Ansvarig	Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71

Det kalla kriget

Det kalla kriget startade som en konfrontation mellan Sovjet och USA om hur Europa skulle organiseras efter det andra världskriget. Senare vidgades konflikten till att bli en global kamp inom alla områden. Det som i grunden var en ideologisk kamp mellan det demokratiska/kapitalistiska Väst och det kommunistiska Öst kom genom kärnvapenupprustningen vid flera tillfällen att hota hela mänsklighetens överlevnad. Tidsperioden vi kommer att studera sträcker sig från 1945 till 1991 då Sovjetunionen upplöstes.

Kursledare	Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71
Deltagarantal	16
Avgift	300 kr
Tid	Fredagar kl. 10.00 – 12.15. Fyra tillfällen 22 mars, 5 april, 19 april samt 3 maj
Ansvarig	Kristina Karlbom Ankarberg Tfn 070 655 05 63

Kyrkornas mysterium

Citat från Smålands Akademis motivering då de 2023 tilldelar Peter Bexell Wallquistpriset: ”Med ett tusenårigt perspektiv har han förkovrat sig i, och förmedlat en djup kunskap om, landets kyrkobyggnader, kyrkorum och gudstjänstliv.”

Utformningen av kyrkobyggnader i vårt land har genom århundraden präglats av de olika stilarter, funktioner, byggnadsmaterial och detaljer som varit gällande för platsen och tidsepoken. Detsamma har gällt t.ex. inredning och bildvärld, men också hur rummet arrangeras. Gudstjänstens former har skiftat under olika tider, liksom trons gestaltning och människors föreställningsvärld. Efter en inledande samling om kyrkorummens bildvärld gör vi fyra exkursioner i närområdet till kyrkor från medeltiden. Dessa kyrkor vittnar både om kyrkolivet när de byggdes och hur de förändringar som de genomgått hör samman med församlingens förändringar.

Kursledare	Peter Bexell. Tfn 073 426 08 46
Deltagarantal	20
Kurslitteratur	Kyrkornas mysterium. Tid-rum-liv-gudstjänst av Peter Bexell
Avgift	300 kr. Kostnad för litteratur tillkommer.
Tid	Tisdag 23 jan sker en introduktionsföreläsning på Folkuniversitetet kl. 13.00 – 15.00. Därefter besöker vi fyra medeltida kyrkor i Kalmars närområde: Tisdagar kl. 09.30 - 11.45. (plus restid) 6 februari, 20 februari, 5 mars och 19 mars. Resor sker med egen bil – alternativt samåkning
Ansvarig	Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71

Vinkunskap

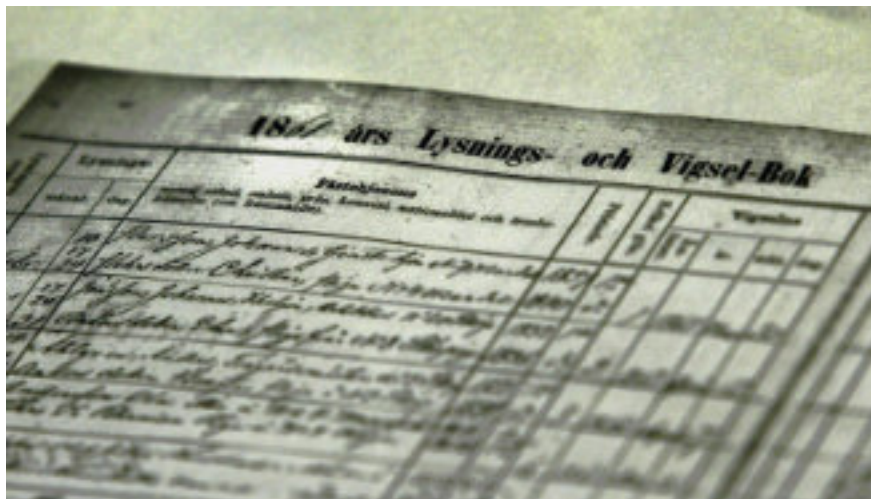
Vi lär oss om vinets historia, regioner, druvsorter, odling och skörd samt jäsning och lagring av vin mm.

Vi provar viner från olika regioner.

En kostnad för provade viner tas ut förutom grundpriset för kursen.

Kursledare	Christer Rosén Tfn 070 215 08 65
Deltagarantal	10
Avgift	350 kr. Kostnad för viner tillkommer.
Tid	Måndagar kl 18.00 - 20.15 ojämna veckor med start 29 januari. Fem tillfällen.
Lokal	Vegagatan 8 C (ingång på gaveln).
Material	Medtag 4 st vinglas.
Ansvarig	Lars Carlsson Tfn 070 217 05 71

SLÄKTFORSKNING

Släktforskning – fortsättningskurs A, jämna veckor

Kursledare	Birgitta Berkemar Tfn 070 37 68 554
Deltagarantal	4
Förkunskaper	Genomgått grundkurs i släktforskning samt ha datakunskap
Avgift	350 kr
Tid	Fredagar kl 10.30-12.45 jämna veckor med start 12 januari. Sex tillfällen
Lokal	Forskarstugan, Ståthållaregatan 52 A, Kalmar
Ansvarig	Lena Persson Tfn 073 05 30306

Släktforskning – fortsättningskurs A, udda veckor

Kursledare	Birgitta Berkemar. Tfn 070 37 68 554
Deltagarantal	4
Förkunskaper	Genomgått grundkurs i släktforskning samt ha datakunskap
Avgift	350 kr
Tid	Fredagar kl 10.30-12.45 udda veckor med start 19 januari. Sex tillfällen
Lokal	Forskarstugan, Ståthållaregatan 52 A, Kalmar
Ansvarig	Lena Persson. Tfn 073 05 30306

EKONOMI

Aktiekunskap – grundkurs

Kursen ger en övergripande kunskap om aktier och aktieplacering och leds av Carl-Axel Nilsson. Han har mångårig erfarenhet av arbete med aktieplacering via sitt arbete på Sparbanken/Swedbank och genom sitt engagemang i lokalavdelningen av Aktiespararna. I kursen ingår ett besök på Aktiespararnas kvällsmöte i Kalmar.

Kursledare	Carl-Axel Nilsson. Tfn 070 848 82 02
Deltagarantal	10
Avgift	350 kr
Kurslitteratur	”Allt du behöver veta om aktier” av Ingvar Karlsson.
Tid	Torsdagar ojämna veckor kl. 09.30–11.45. Fem tillfällen.
Start	18 januari. Tidpunkt för besök hos Aktiespararna efter överenskommelse med deltagarna.
Ansvarig	Christer Rosén. Tfn 070 215 08 65

BRIDGE

Bridge - Introduktionskurs

De flesta känner till att bridge är ett kortspel med fyra spelare. Men vad är träkarl, kontrakt och sang? Till denna introduktionskurs behövs inga förkunskaper. Mycket spel och grundläggande teori erbjuds på denna ”pröva på-kurs”.

Kursledare	Bibbi Johansson. Tfn 070 271 31 22
Deltagarantal	30
Avgift	350 kr. Kostnad för kurslitteratur tillkommer.
Tid	Onsdagar kl. 13.00–16.00. Sex tillfällen. Start onsdagen den 31 januari
Lokal	Bridgens Hus, Varvsholmen, Kalmar
Ansvarig	Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71

Det svenska kulturlandskapet

Kursen belyser det svenska kulturlandskapets utveckling från jägar- och samlarstadiet fram till det moderna jordbruket. Faktorer som markanvändning, djurens betning, skötsel av slätterängar, åkerbruk samt tekniska innovationer har här spelat stor roll. Även statliga ingripanden i form av skiftesreformer har haft väsentlig betydelse.

Kursen omfattar tre föreläsningar samt en heldagsexkursion till Bråbygden, som är känd som ett av Sveriges största sammanhängande kulturlandskap och klassat som riksintresse för natur- och kulturmiljövården. Med äldre lantmäterikartor som grund kommer bland annat utvecklingen av en by att studeras.

Kursledare	Arnold Samuelsson. Tfn 076 241 60 64
Deltagarantal	10
Avgift	300 kr
Tid	Onsdagar kl. 13.00-15.15 den 17 april, 24 april och 8 maj.
Exkursion	Någon helg i maj efter överenskommelse med deltagarna
Ansvarig	Peter Engström. Tfn 070 924 57 15

En spännande resa i den geologiska tiden

Jan Mikaelsson är geolog och tar oss med till ett bergbrott och pratar om de dramatiska händelserna för flera miljarder år sedan men som fortfarande präglar landskapet och vårt samhälle. Under dagen besöker vi också platser, inte alltför långt från Kalmar, som berättar historien om inlandsisen och dess smältvatten. Varför ser landskapet annorlunda ut på Öland och varför bände Karl-Oskar så mycket sten på sina små tegar? Utanför Målerås, vid Höneström, går vi upp till den mytomspunna bergssprickan Uva Kleva. Lite mödosamt men värt varenda steg. Där vi parkerar ligger ett hus som tidigare använts av prominent folk som jaktstuga. På väggarna finns namnteckningar och målningar, förmodligen ritade efter jakten och en god middag med tillhörande drycker.

Det blir en trevlig och innehållsrik dag!

Kursledare	Jan Mikaelsson
Deltagarantal	45 per grupp
Avgift	350 kr
Tid	Du kan välja mellan två olika tillfällen. Grupp 1 tisdag 23 april kl 0830-ca 1700 Grupp 2 torsdag 25 april kl 0830-ca 1700
Plats	Samling vid Pressbyrån, Fiskaregatan i Kalmar För vidare resa med gemensam buss (ingår i avgiften). Medtag egen lunch som intas ute i naturen.
Ansvarig	Lena Persson. Tfn 073 053 03 06

Möt vårens fåglar på Öland

Donat Hullmann är ornitolog och han tar oss med ut i naturen och ger oss en inblick i fåglarnas värld. Efter sina vinterkvarter på sydliga breddgrader återvänder nu fåglarna till oss. Många arter landar i maj på södra Öland och vi ges stora möjligheter att se och höra dem. Vi hoppas få skåda både småfåglar, vadare, änder och rovfåglar. Donat har lång erfarenhet av fågelskådning och dessutom stor kunskap om fåglarnas läten, beteenden och historia.

Vilka fågellokaler vi besöker beror på var det för tillfället finns mest att se och höra. Du får i kallelse veta var på södra Öland vi träffas vid första tillfället.

Klä dig klokt och glöm inte egen fika. Ta med kikare om du har, annars delar vi med oss så att alla kan få se fåglarna på nära håll.

Nytt för i år är att du kan välja antingen förmiddags- eller eftermiddagsgrupp. I kursen ingår två tillfällen enligt nedan. Du kan välja mellan:

- Grupp 1: Måndagar 6 maj och 20 maj kl. 08.00-12.30
- Grupp 2: Måndagar 6 maj och 20 maj kl. 12.30-17.00
- Grupp 3: Tisdagar 7 maj och 21 maj kl. 08.00-12.30
- Grupp 4: Tisdagar 7 maj och 21 maj kl. 12.30-17.00

Kursledare	Donat Hullmann
Deltagarantal	20 per grupp
Avgift	400 kr totalt för båda tillfällena
Tid	Se ovan
Plats	Södra Öland. Exakt plats meddelas deltagarna
Ansvarig	Lasse Ernst. Tfn 070 640 62 84

Åk med KSU till Estland 5 – 11 maj 2024!

Söndag 5 maj

Avresa klockan 09.00 från Kalmar, Pressbyrån vid Fiskaregatan.

På väg till Stockholm äter vi gemensam lunch i Tindered. Vi åker från Stockholm klockan 17.30 med Silja/Tallink. Gemensam middag på båten.

I resan ingår dubbelhytter, insides. OBS! vill ni ha utsideshytt, måste ni boka det i bokningsformuläret!

Måndag 6 maj

I Tallinn väntar en lokalguide som talar svenska. Vi kommer att få en guidning om cirka tre timmar både till fots och i buss. Gemensam lunch på restaurang Maikrahv. Under eftermiddagen checkar vi sedan in på vårt hotell, Park Inn by Radisson Meriton. Gemensam middag på hotellet.

Tisdag 7 maj – Tallinn

Dagen ägnas åt eget utforskande av Tallinn och lunch på egen hand. Vi kan åka med bussen till Kadriorgområdet, där det finns ett antal muséer.

Gemensam middag på kvällen: ”The Master Cook’s feast” på restaurang Olde Hansa.

Onsdag 8 maj

Klockan 09.00 lämnar vi Tallinn för en tvådagarsstur till Tartu och Narva. Väl i Tartu äter vi gemensam lunch, därefter visar en lokal guide oss Tartu, Estlands

STUDIERESA ESTLAND

kulturhuvudstad. Vi kommer också att besöka Estlands nya nationalmuseum. Vi bor på hotell Barclay, som ligger centralt. Middag på egen hand.

Torsdag 9 maj

Frukost på hotellet. Klockan 09.00 avgår bussen till Narva, restid ca tre timmar med kort fikapaus. Vi beräknar ankomma Narva ca klockan 12. Gemensam lunch på Cafeteria Muna. Ca klockan 13 visar en lokal guide oss Narva, under några timmar.

Ca klockan 15.30 påbörjar vi återfärden, till Tallinn. Ankomst Tallinn ca klockan 19. Vi checkar åter in på hotell Park Inn by Radisson. Gemensam middagsbuffé på hotellet efter återkomsten.

Fredag 10 maj

Alternativ 1

Ca klockan 10.00 bussutflykt till Laulasmaa och Arvo Pärt centre. Restid ca 50 minuter. Inträde och lunch betalar var och en för sig. Återfärd till Tallinn senast klockan 14.00.

Alternativ 2

Egen tid för vistelse i Tallinn fram till klockan 15.30.

Klockan 15.30 samlas vi vid bussen, intill hotellet, för inlastning av vårt bagage.

Klockan 18.00 avgår båten till Sverige. Gemensam middag på båten.

Lördag 11 maj

Under hemfärden från Stockholm stannar vi till vid Stavsjö krog för lunch. Var och en betalar för sig.

Hemkomst till Kalmar och Öland tidig kväll.

Pris 11 700:-

Enkelrumstillägg: 2 600:-

Enkelhyttstillägg 290:-/person OBS! ska anges vid anmälan.

Deltagarantal: Minst 28 personer måste anmäla sig för att resan ska bli av.

Anmälan Senast den 28 december till Tomasbuss. Se särskild anmälningsblankett. Om fler än 40 personer har anmält sig genomförs en lottnings om vilka som får åka med.

Övrigt Deltagarna förutsätts ha egen heltäckande reseförsäkring. Medtag även EUs patientkort!

Pass Medtag giltigt pass!

Ansvariga inom KSU Hans Gillberg Tfn. 072 721 91 17

Lars Carlsson Tfn. 070 217 05 71

Kalmar stad – planer och projekt

Det pågår ständigt planering och byggande i Kalmar stad för nya hus, anläggningar och hela områden. Många av projekten förverkligas, medan andra blir kvar på idéstadiet eller skjuts upp i väntan på bättre tider. Staden växer utåt som årsringar, men förtäts också. För att skapa den måttfulla staden krävs både hänsyn och nytänkande, bevarande och utveckling i en viktig men svår balansgång.

Vi gör en bussresa under tre timmar genom Kalmar igår-idag-imorgon, och besöker ett antal intressanta områden och projekt i olika stadier. Bakgrund och historiska aspekter lyfts fram tillsammans med de olika objekts utformning och omgivningspåverkan. **Bengt Bengtsson och Peter Engström** guidar och berättar, och vi tar paus för bussfika på ett lämpligt ställe. Deltagarna får också ett material för att lättare kunna följa med under rundturen.

Två bussresor planeras, torsdag 4 april och torsdag 11 april.

Resplan: Buss avgår klockan 09.00 från Pressbyrån vid Fiskargatan i Kalmar. Utdelning av projektmaterial. Guidad rundtur på cirka 3 timmar med bussfika på lämplig plats. Åter till Pressbyrån ca kl. 12.00.

Avgift	240 kr.
Deltagarantal	I priset ingår bussresa, projektmaterial, bussfika och guidning Max 46 per buss, men minst 32 deltagare för att resan ska bli av. Vid fler än 46 anmälda fördelas platserna genom lottning.
Tid	Grupp 1: Torsdag 4 april kl. 09.00 – ca 12.00 eller Grupp 2: Torsdag 11 april kl. 09.00 – ca 12.00
Plats	Avresa med buss från Pressbyrån, Fiskaregatan i Kalmar.
Ansvarig	Peter Engström. Tfn 070 924 57 15

Att röra sig enkelt och lätt

Feldenkraismetoden är en etablerad metod för att lära sig minska spänning och trötthet, och som också lindrar smärta och stelhet. Metoden är uppbyggd på vårt ursprungliga, medfödda sätt att röra oss. Undervisningen sker i grupp och syftar till ökad medvetenhet genom rörelse. Deltagarna utför, mestadels liggande på golvet, långsamt rörelser efter lärarens instruktioner.

Kursledare	Agneta Stenkula. Tfn 070 760 82 24
Deltagarantal	10
Avgift	350 kr
Tid	Fredagar kl. 10.00 – 12.15 varje vecka med start 12 januari Sex tillfällen
Utrustning	Bekväma kläder
Lokal	Slottsvägen 1, Kalmar (bakom Söderports restaurang)
Ansvarig	Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71

STYRELSE

Lars Carlsson, Lena Persson, Christer Rosén, Ann-Britt Sparre, Johan Sandholm, Peter Engström, Lasse Ernst, Ulla Henriksson, Bibbi Johansson, Kristina Ankarberg Karlbon

Ordförande	Lars Carlsson	070 217 05 71
Vice ordförande	Christer Rosén	070 215 08 65
Sekreterare	Lena Persson	073 053 03 06
Kassör	Ann-Britt Sparre	073 340 43 01
Programredaktör	Johan Sandholm	070 699 60 83

Övriga ledamöter	Lasse Ernst	070 640 62 84
	Ulla Henriksson	070 335 59 07
	Bibbi Johansson	070 271 31 22
	Kristina Ankarberg Karlbon	070 655 05 63
	Peter Engström	070 924 57 15

Valberedning	Birgitta Hjalmarsson	070 511 23 44
	Hans Gillberg	
	Bengt Holmberg	

Revisorer	Elisabet Engqvist	
	Ingmar Hedin	
	Berit Österbo (suppl.)	

Webbredaktör	Tom Gagner	
---------------------	------------	--

KANSLI

Pia Johannesson, Kerstin Hellner

Till kansligruppen vänder du dig med frågor om ditt medlemskap och vid ändringar av adress, telefonnummer och e-postadress.

Telefontid tisdagar 10.00–12.00 från 9 januari till 11 juni.

Tfn 070 608 62 45

FOLKUNIVERSITETETS KONTAKT

Till Mia Mazetti vänder du dig med frågor om kursantagningar, reservplatser och fakturor.

Tfn 0480 43 22 12

e-post: mia.mazetti@folkuniversitetet.se

Studiebesök våren 2024

För ytterligare information se under respektive studieresa

Februari

6	Kyrkornas mysterium, medeltida kyrka	Peter Bexell
20	Kyrkornas mysterium, medeltida kyrka	Peter Bexell

Mars

5	Kyrkornas mysterium, medeltida kyrka	Peter Bexell
19	Kyrkornas mysterium, medeltida kyrka	Peter Bexell

April

4	Kalmar stad – planer och projekt	Bengt Bengtsson & Peter Engström
11	Kalmar stad – planer och projekt	Bengt Bengtsson & Peter Engström

Exkursioner

För ytterligare information se under respektive Exkursion

April

23	En spännande resa i den geologiska tiden	Jan Mikaelsson
25	En spännande resa i den geologiska tiden	Jan Mikaelsson

Maj

2	Krusenstiernska gården – en oas i Kalmar	Lennart Nilsson
6 o 20	Möt vårens fåglar på Öland gr 1	Donat Hullmann
6 o 20	Möt vårens fåglar på Öland gr 2	Donat Hullmann
7 o 21	Möt vårens fåglar på Öland gr 3	Donat Hullmann
7 o 21	Möt vårens fåglar på Öland gr 4	Donat Hullmann

Resa Våren 2024

För ytterligare information se sidan 34

Maj

5-11	Estland
------	---------

Föreläsningar

För ytterligare information se under respektive föreläsningsserie

Januari

15	Månadsmöte	Örjan Molander
19	Klassisk musik	Sune Berglund

KALENDARIUM

24	Opera	Peter Hausenkamp
31	Svensk musikhistoria	Johan Sandholm

Februari

1	Classical music	Yves Trondlé
2	Klassisk musik	Sune Berglund
5	Månadsmöte	Frykman/Lövgren
7	Opera	Peter Hausenkamp
8	Classical music	Yves Trondlé
14	Svensk musikhistoria	Johan Sandholm
14	Linnéuniversitetet	Martin Gren
15	Classical music	Yves Trondlé
16	Klassisk musik	Sune Berglund
21	Opera	Peter Hausenkamp
22	Classical music	Yves Trondlé
22	I konstens och arkitekturens värld	Fred Johansson
28	Svensk musikhistoria	Johan Sandholm
29	Classical music	Yves Trondlé

Mars

1	Klassisk musik	Sune Berglund
6	Opera	Peter Hausenkamp
7	Classical music	Yves Trondlé
7	I konstens och arkitekturens värld	Fred Johansson
13	Svensk musikhistoria	Johan Sandholm
14	Classical music	Yves Trondlé
15	Klassisk musik	Sune Berglund
18	Månadsmöte/Årsmöte	Anna Lundquist band
20	Opera	Peter Hausenkamp
20	Linnéuniversitetet	Arvid Pohl
21	Classical music	Yves Trondlé
21	I konstens och arkitekturens värld	Fred Johansson
27	Svensk musikhistoria	Johan Sandholm

April

8	Månadsmöte	Engqvist/Leijonhufvud
17	Linnéuniversitetet	Anders Persson

Maj

13	Månadsmöte	Henrik Berggren
----	------------	-----------------

Kalmar Senioruniversitet 25 år

Lars Carlsson

Hur det hela började - “Université du Troisième Age”

”Den tredje ålderns Universitet” startade i Toulouse i Frankrike 1972.

Det grundar sig på föreställningen att människans liv kan delas in i tre perioder.

Beroende barndom

Oberoende vuxenliv

Oberoende aktivt pensionärsliv

En professor ordnade en sommarskola för pensionärer. Lediga lokaler fanns och föreläsningar erbjöds under pensionerade lärares ledning.

Målet var att tillvarata och stimulera medlemmarnas sociala, kulturella och vetenskapliga intressen genom föreläsningar, studiecirklar, studieresor och studiebesök. Mottot var ”av pensionärer för pensionärer”. Senare har ordet pensionär ändrats till senior, vilket i våra öron klingar modernare.

Uppsala var 1979 den första stad i Sverige att starta ett senioruniversitet. Kopplingen var stark till universitetsstäder till en början och tidigt skrevs samarbetsavtal med Folkuniversitetet. Ryktet om detta spred sig sakta över landet och nu finns SU i mer än 30 städer med över 32 000 medlemmar.

KALMAR SENIORUNIVERSITET 25 ÅR

Senioruniversitetet i Kalmar

Cajsa Bergman. SU första ordförande i Kalmar berättar ur Kalmar Pensionärsuniversitet 1999-2008):

”Kalmar Senioruniversitet utgör en fortsättning på en god tradition – bildning som stillar kunskapstörst och nyfikenhet – Vi lär inte i första hand för att göra karriär utan för att må bra.”

Ordet bildning har sitt historiska ursprung i tyskt 1700-tal. Men begreppet har en mycket längre historia, som går tillbaka till det antika Grekland eller kanske ännu längre. I de tidiga medelhavskulturerna utvecklades särskilda skolor för skrivare eller ämbetsmän. Det ansågs att man inte bara borde behärska färdigheter som att skriva. Man behövde vishet, ett begrepp som står ganska nära bildning.

Den moderna folkbildningens historia i Sverige börjar på 1800-talet. Då startade de första folkhögskolorna, biblioteken, föreläsningsföreningarna, bildningscirklar samt även tidskrifter och debattböcker.

De olika bildningsrörelserna växte fram parallellt och i samarbete med de nya folkrörelserna. De första folkhögskolorna bildades redan 1868, medan de första studieförbunden tillkom i början av 1900-talet.

Under mellankrigstiden växte folkbildningen, med allt fler folkhögskolor och studieförbund.

1933 bildade några studenter vid Stockholms högskola en förening för studieledare med syfte att ge kurser och föreläsningar för allmänheten. Motsvarande verksamheter startades sedan i Uppsala, Göteborg och Lund. Studieledarföreningarna bildade 1942 samarbetsorganisationen Folkuniversitetet som 1947 blev studieförbundet Folkuniversitetet.

Senioruniversitetet (tidigare Pensionärsuniversitetet) startade på olika orter i Sverige och i Kalmar togs initiativet 1999 av Cajsa Bergman och Siv Mattson.

Namnet universitet kan kanske verka avskräckande för somliga, men det betyder bara att studierna syftar till att ge en helhet eller sammanfattning (betydelsen av ordet universitas).

PENSIONÄRSUNIVERSITETET
i Kalmar

För pensionärer av pensionärer

*Är du intresserad av föreläsningar, studiecirklar,
musiklyssning, konstdiskussioner e.d.?*

Välkommen till ett informationsmöte på
Folkuniversitet, Storgatan 16 tisd. 8 dec. kl. 14.00

Folkuniversitetet
Kursverksamheten vid Sveriges universitet

Folkuniversitetet
Cajsa Bergman

tel. 0480-282 55
tel. 0480-105 91

Foto Kalmarposten 1999

Konstituerande möte 22 mars 1999

Efter ett studiebesök i Växjö beslöt sig Cajsa Bergman, Siv Mattsson, Bengt Wolke och Brita Andersson att undersöka intresset för ett Pensionärsuniversitet i Kalmar. De hoppades att 20 personer skulle komma till mötet men det kom 70(!) personer och många fick trängas i korridoren och trappan utanför lokalen.

Det överväldigande gensvaret gjorde att man startade verksamheten under våren 1999. Programmet inleddes med pianomusik av Per Lennart Adner och en föreläsning "Kalmar och länet inför 2000-talet" Landshövdingen Anita Bråkenhielm skulle ha hållit föreläsningen men p.g.a. sjukdom fick länsrådet Ulf Färnhök med kort varsel ersätta henne. 119 medlemmar räknades in.

Första verksamhetsåret erbjöd fem Månadsföreläsningar. Olle Westin, Anita Bråkenhielm, Odd Zschiedrich, Rolf Arnemo och Anders Wejryd.

Studiecirkel Nr 1: Grundkurs i datorhantering leddes av Sven-Erik Svensson. Ämnesvalet visade att styrelsen var i framkant av hela Internet-utvecklingen.

Övriga cirklar var språkcirklar, historiska ämnen, musik, vardagsjuridik och natur. Som synes ämnen som återkommit genom alla 25 år. Varför ändra på ett vinnande koncept?

Statistik kring KSU

Att KSU genom åren har runt ca 1 000 medlemmar är mycket glädjande. Förvisso tappade vi något under den värsta Coronapandemin men nu har vi stabiliserat medlemssiffrorna. Ska vi vara riktigt ärliga klarar vi inte av att öka antalet deltagare i våra arrangemang då vi ständigt fyller Lorensbergskyrkan och vi ofta tvingas till lottning vad det gäller våra cirklar.

Genom ett rikt utbud av föreläsningar, studiecirklar, månadsmöten, studiebesök och resor finns något för alla smakriktningar. Ett ständigt arbete pågår för att erbjuda medlemmarna hög klass på arrangemangen som KSU. Bakom kvaliteten

KALMAR SENIORUNIVERSITET 25 ÅR

finns en grupp entusiaster som arbetar hårt med arrangemangen. Förvånansvärt är också de billiga kursavgifterna. Ingen kan känna sig utestängd av kostnadsskäl. Det främsta skälet till de låga avgifterna är att såväl styrelse som lärarna i studiecirkelarna arbetar utan annan ersättning än ett presentkort (och så naturligtvis deltagarnas uppskattning!).

KSU:s utbud av studiecirklar har varit följande:

- **Språk:** Engelska, Tyska, Franska, Italienska, Spanska, Latin, Grekiska
- **Historia:** Kalmars/Kalmarbygdens historia, Medeltiden, 1900-talets historia Ordens historia, Kulturlandskapet, Geologiska tidsresor
- **Världsreligionerna:** Judendom, Islam och Hinduism/buddism, Kyrkohistoria
- **Övriga cirklar:** Filosofi, Litteraturcafé, Aktiekunskap, IT-datakunskap, iPhone/iPad/Bildbehandling
- Att röra sig lätt och enkelt, Släktforskning, Bridge,
- Fågelskådning, Orkidé-vandringar, Svampkännedom
- Klassisk musik/Jazz/Opera/
- I konstens och arkitekturens värld
- Vardagsjuridik, Matlagning, Vinprovning
- Vardagskemi, Linedance

I stort ser KSU:s utbud av aktiviteter ut så här efter 25 års verksamhet:

- **Månadsföreläsningar/föreläsningar** – fler än 300 gånger
- **Linnéuniversitetets föreläsningar** – fler än 160 gånger
- **Exkursioner** – fler än 200 gånger
- **Endagsresor** – fler än 40 gånger
- **Jazz/Opera/Klassisk musik/Konst** – fler än 900 gånger
- **Studiecirklar** – fler än 4 000 mötesdagar
- **Utlandsresor:** Bergen, Köpenhamn, Oslo, Skagen, Helsingfors, Berlin, Rom, Toscana, Krakow, Bryssel, Polen, Dresden, Baltikum
- **Inom Sverige:** Wanås, Österlen, Bjärehalvön, Skåne runt, Göteborg o Västergötland
- **Inom närområdet:** OKG, Mönsterås, Nybro, Karlskrona, Geologiska tidsresor Öland, Västervik, Kronoberg

I sanning en imponerande bredd och djup!

KSU ligger absolut rätt i tiden

Läs om Ingmar Skoogs senaste forskningsresultat

Fysisk och intellektuell kapacitet som en 50-åring

Våra stora studier visar att det har skett enorma förändringar när det gäller åldrandet. Vi brukar säga att 70 är det nya 50, vilket innebär att man som 70-åring idag kan ha en fysisk och intellektuell kapacitet, som en 50-åring för 30 år sedan. Vi ser också stora förändringar i attityder. Många personer som idag är i 70-årsåldern vill ut och resa och hinna med att göra roliga saker innan de blir för gamla, medan många 70-åringar på 1970-talet var tacksamma över att de över huvud taget hade en bostad och en pension.

Allt förändras, från biologiska markörer till personligheten, det är alltså en helt ny befolkning! Blodtrycket blir till exempel allt bättre och män och kvinnor blir mer lika varandra, både när det gäller intellektuella och kroppsliga funktioner. Andra forskare är inne på samma linje hur man lever ett gott liv som äldre. Flera studier visar att genetiken bestämmer 60 – 70 % av hur vi åldras. Resten bestäms av miljöfaktorer (plus slumpen).

Vilka är då de viktigaste pusselbitarna för att påverka hjärnans och kroppens hälsa?

- Fysisk aktivitet utifrån sina individuella förutsättningar
- Avstå från rökning
- Äta mat som gör kroppen gott
- Måttlighet vad gäller alkohol
- Hålla hjärnan i trim
- Håll dig uppdaterad och lär dig nya saker

Social isolering och ensamhet är bland det värsta som finns för åldrandet.

Slutsats: Anmäl dig till en kurs på Senioruniversitetet!!!

Senioruniversitetens bidrag till den demokratiska utvecklingen.

Historiker hänvisar ofta till ”det livslånga lärandet” när de vill förklara de nordiska ländernas framgångsrecept till höga nivåer av produktivitet, jämlikhet, social tillit och välmående.

Grundläggande konsensus i Sverige har varit att bildning gör människorna fria. Målet är att alla kan stå upp för sig själva, yttra sig och aktivt delta i samhällsdebatten.

Vi måste skapa platser där människor möts, diskuterar och byter perspektiv. Att lära sig diskutera på ett klokt sätt tror vi tycker olika. Statsbidraget till studieförbunden avser att stärka och utveckla demokratin genom påverkan, utbildning, bildning och kultur.

KSU:s samarbetspartner

Folkuniversitet i Kalmar

KSU är ett naturligt komplement till den verksamhet som Folkuniversitetet bedriver och detta gör att vi samarbetar på ett bra sätt.

KSU får tillgång till lektionssalar och ett litet kontor där vår kanslipersonal sköter mycket av kontakterna med medlemmarna. Folkuniversitetet svarar bl.a. för kursanmälningar, utskick av kallelser och fakturor samt telefonfrågor när vårt kansli inte är öppet.

Lorensbergskyrkan

Sedan mer än 10 år hyr vi ändamålsenliga lokaler av Pingstkyrkan i Kalmar för våra Månadsmöten, Linnéföreläsningarna, Jazz och Opera.

Kulturförvaltningen i Kalmar

Vi hyr lokaler för cirklarna Klassisk musik och Litteraturcafé

Linnéuniversitetet

Enligt Högskolelagen ska Universitetet ha en tredje uppgift: ”att sprida kännedom om forskning och utvecklingsarbete”. Detta gör Linnéuniversitetet på ett utmärkt sätt.

Tomas/Buss

Genom åren har KSU ett utmärkt samarbete när det gäller såväl kortare dagsturer som veckolånga resor utomlands.

Samtal med Siv Mattson

Lena Persson

När Siv Mattson fick frågan av Cajsa Bergman om att de skulle starta ett pensionärsuniversitet i Kalmar svarade Siv genast "ja". Det har hon aldrig ångrat.

Efter att ha slutat sin yrkesverksamhet på lärarutbildningen vid Högsolan i Kalmar kände Siv att det fanns tid att gå med i ett nytt spännande projekt där hennes erfarenhet från yrkeslivet kom till användning. Under sju år var Siv med i styrelsen och hade där olika uppdrag. Hon minns tillbaka på den tiden med glädje eftersom atmosfären var positiv och alla var arbetsvilliga.

Det började med att Cajsa Bergman ordnade en resa för fyra personer till Växjö där de fick ett mycket trevligt bemötande och information om den verksamhet som pensionärsuniversitetet bedrev där. Även om de var överrumplade av organisationens omfattning var de samtidigt stimulerade och sporrade till att åka hem till Kalmar och genast sätta igång.

De inledde ett samarbete med Folkuniversitetet som erbjöd sig bekosta en annons i Barometern och hålla med lokal vid första mötet. Det visade sig att det fanns ett stort intresse för denna typ av verksamhet. Alla som kom till mötet fick inte sittplats men trots det var stämningen hög. Redan vid detta möte anmälde sig Ingrid Anderson som villig att delta i utvecklingen av ett pensionärsuniversitet (PU) i Kalmar och ville gärna ingå i styrelsen. Hon blev pensionärsuniversitetets första sekreterare. Siv vill gärna framhålla hennes kompetens och förmåga att utforma stadgar, skriva texter och protokoll samt ha kontakt med kommun och press. Hon komponerade även en minnesvärd visa till 5-årsdagen.

Siv återkommer ofta till att styrelsearbetet är ett lagarbete. Det var extra tydligt när PU startades då många fick bidra på olika sätt. Terminsprogrammet för medlemmarna bestod av ett stencilhäfte som styrelsen själva satte ihop och delade ut vid månadsmöten. De häften som blev över efter månadsmötet delades ut hos grannar och bekanta och där efter med post. Det fanns ofta en oro kring ekonomin då föreningen hade begränsade ekonomiska medel, berättar Siv. Medlemskostnaden var 100 kr och medlemmarna var inte så många från början. Studiecirkelarna var gratis. Folkuniversitetet bidrog med lokaler och ett litet bidrag per undervisningstimme. Vid månadsmöten med lite fler deltagare höll man till i Västerportkyrkan.

KALMAR SENIORUNIVERSITET 25 ÅR

Då styrelsen hade representanter med olika bakgrund och med olika kontaktnät var det ganska lätt att hitta föreläsare och personer som ville hålla kurser. Från början var det inte så många kurser. Eftersom mottot var en verksamhet för pensionärer av pensionärer försökte de hitta kursgivare som var villiga att göra en insats ideellt. Siv gjorde en sammanställning över de som varit föreläsare under åren som hon suttit i styrelsen och av denna ser man tydligt att de flesta hade anknytning till Kalmar.

Vid frågan om vilka svårigheter som funnits säger Siv att det egentligen inte varit några direkta svårigheter eftersom de sällan fick nej när någon tillfrågades om medverkan. Någon gång fick de improvisera då föreläsaren meddelade sjukdom i sista stund. Det löste sig dock när en medlem med kort varsel kunde komma och berätta om sin verksamhet.

Många minnen dyker upp vid samtalet. Inte minst alla spännande och intressanta resor. PU har under sina första tio år anordnat ett 30-tal resor med varierande längd. Inger Löwstedt och Rune Persson har varit reseledare för många resor inom Sverige och till andra länder. Särskilt och länge berättar Siv om resor med Tommy Book som tog dem med till DDR.

Siv berättar med glädje att det har varit mycket positivt och givande att träffa många intressanta människor med stor kunskap i varierande ämnesområden. Den uppskattning som hon fick för sitt arbete i PU kan hon än idag glädja sig åt. I starten av PU var arbetet nästa som ett heltidsarbete men så här efteråt var det värt all den tiden. PU lever kvar men har bytt namn till Kalmar Senioruniversitet (KSU) men upprinnelsen och den goda andan finns kvar, tycker Siv. Hon hade önskat att Cajsa Bergman hade fått se hur väl verksamheten har utvecklats.

Hon känner sig stolt över att ha varit med om att starta denna verksamhet som efter 25 år fortfarande är livaktig med intressanta föreläsningar, kurser, excursionser och resor för ett stort antal vetgiriga seniorer. Siv önskar Senioruniversitetet varmt lycka till i det fortsatta arbetet.

Fortfarande vid 92 års ålder är Siv engagerad i Senioruniversitetet och deltar i verksamheten.

Tack Siv för trevligt samtal

Lena Persson

Kalmar pensionärsuniversitet 5 (25) år

Text: Ingrid Andersson

Melodi: Flickorna i Småland

Från Kalmar upp till Växjö for en delegation
de ville se vad man kan göra när man får pension
I spetsen Cajsa Bergman, Siv och Brita och så Bengt
Kom hem med strategier som se'n styrelsen använt!

Refr

Det blev kalmarbygdens pensionärer universitet
Det var början till vår verksamhet som fått fint epitet
Det är universitetet som gjort fritiden till lek
och som meningsfullt har höjt vår pensionärslivskvalitet

Och anno nittionio som vi vet vi kom till skott
Intresset var enormt, vi nästan bävade så smått
En rivstart fick det bli med ovan nämnda kvartett
Och Ingrid, Lars, Birgitta, så var styrelsen komplett!

Refr Det blev kalmarbygdens ...

Vad är det som timat under åren som gått
Ja, vad har mången nyfiken elev sig lära fått
Först ut kom datalära - Skåda fåglar i skyn
Landshövdingen och biskopen stod också på menyn!

Refr Det blev kalmarbygdens ...

Och språk vi har studerat, franska, tyska och latin
Italienska, spanska, engelska och poesin
Vi har vandrat uti Kalmar, dackespår och alvarsten
I romarriket, Spanien och Sverige-odyssén!

Refr Det blev kalmarbygdens ...

Vi svunnen tid har upplevt och högskoleforskningen
matlagning, jazz och bridge och så besök i svampskogen
Bokälskarna berikat oss, vi ville ej gå hem
och så har det varit hela tiden, alla- åren -tjugofem!

Refr Det blev kalmarbygdens ...

Något om folkbildning och folkföreläsningar

Johan Sandholm

Regeringen har just aviserat kraftiga neddragningar i bidragen till studieförbunden. En pågående folkbildningsutredning är framflyttad. Landets folkhögskolor har fått lite mer pengar, som dock inte täcker det som inflationen äter upp. Ett av landets mindre studieförbund tvingas lägga ned den bidragsfinansierade verksamheten. Nu är det utbildning som är ledordet, det som heter folkbildning betraktas som någon form av hobbyverksamhet. Jag blir orolig av ett sådant synsätt, hur ska vi kunna bevara ett öppet demokratiskt samhälle om vi tappar helhetssyn, historia och analys i ett vidare perspektiv.

Min relation till Folkbildning börjar på våren 1978 då jag och några kamrater steg in på Folkuniversitetets expedition för att diskutera samverkan inom kulturområdet. Vi hade nyligen startat Föreningen Lokalteatern i Kalmar och hade stora planer för framtiden. Något år senare blev jag anställd som cirkelledare inom musik och teater.

Hösten 1981 fick jag förtroendet att med titeln Studierektor bli ansvarig för Folkuniversitetets verksamhet i Kalmar och Kalmar län. Vi hade fantastiska lokaler i Handelsbankens tidigare direktörsvåning på Storgatan 16. Jag var där under hela 1980-talet, många deltagare jag kom i kontakt med då kan jag fortfarande se på Kalmar Senioruniversitetets föreläsningar.

1989 fick jag uppdrag i Lund att ansvar för dokumentation av Folkuniversitetets etablering i den södra regionen och dess då 50-åriga historia. Organisationen hade tidigare hetat Lundastudenternas verksamhet men hette nu

KALMAR SENIORUNIVERSITET 25 ÅR

Kursverksamheten vid Lunds universitet. Det var ett namn som i mindre städer som Kalmar var svårt att kommunicera. Nu hade organisationen bestämt att landets fem kursverksamheter skulle samverka under gemensamt namn, Folkuniversitetet. Det blev mitt ansvar att representera den södra regionen i detta arbetet.

Jag blev kvar i Lund i 25 år, huvudsakligen med ansvar inom reklam, marknadsföring och IT. Efter pensioneringen återupptog jag studier i musikvetenskap vid Lunds universitet. Men dragningen till hemorten blev nu starkare varför jag återkom 2017. Hans Gillberg från Kalmar Senioruniversitet hade hört talas om att jag just avslutat en delkurs i jazzhistoria och behövde en kursledare. På så sätt fortsätter engagemanget inom folkbildning.

Mitt intresse för Folkbildningens historia har hela tiden spätts på. Folkuniversitetets före generalsekreterare, Jan-Sture Karlsson, har försett mig och organisationen med diverse skrifter. Något som kommer väl till pass när jag nu ska försöka göra en kort sammanfattning av lite folkbildningshistoria.

Folkbildning

Folkbildningen kännetecknas av att den är "fri och frivillig", det vill säga fri från statlig styrning och frivillig för deltagarna. Folkbildning innefattar människors insikter och orientering på områden utanför deras egna specialiteter och yrkeskunskaper. Folkbildning avgränsas gentemot dels akademisk specialisering, dels yrkesutbildning. Helhetssyn på tillvaron är ett begrepp med förankring i folkbildningens historia.

Det brukar hävdas att den danske prästen Grundtvig har en viktig ideologisk roll för den nordiska folkbildningstraditionen. Svensk folkbildnings historia går tillbaka till 1830-talet. Flera folkbildande tidskrifter kom fram, en folkbildningsdebatt fördes och flera sockenbibliotek inrättades. Folkskolestadgan kom till 1842.

Folkbildningshistoria i årtal (1842-1940)

- 1842 Folkskolestadgan
- 1868 De första folkhögskolorna
- 1880 Stockholms arbetareinstitut, den första föreläsningsföreningen
- 1893 De första föreläsningsföreningarna på landsbygden med statsbidrag
- 1894 Godtemplarordens studieförbund
- 1898 Centralbyrån i Lund för populära vetenskapliga föreläsningar
- 1901 Västra Sveriges folkbildningsförbund (förmedlingsbyrå)
- 1902 Den första studiecirkeln, IOGT i Lund
- 1902 Det första föreläsningsförbundet (Halland)
- 1903 Folkbildningsförbundet i Stockholm (1902) biblioteksförening)
- 1904 Tempelordens studieverksamhet
- 1905 De första statsbidragen till folkbibliotek
- 1906 Brunnsviks folkhögskola den första "rörelse"-skolan

KALMAR SENIORUNIVERSITET 25 ÅR

- 1906 Nationalgodtemplarordens studieverksamhet
- 1912 Arbetarnas bildningsförbund (ABF)
- 1913 Föreläsningsförbundens riksorganisation (FRO)
- 1915 Sveriges allmänna biblioteksforening (SAB)
- 1917 Folkuniversitetsföreningen
- 1922 NTO:s studieförbund
- 1928 IOGT:s studieförbund
- 1929 KFUK o. KFUM:s studie- och utbildningsförbund
- 1930 Svenska Landsbygdens studieförbund (SLS)
- 1930 Sveriges kristliga bildningsförbund (upplöst 1947)
- 1931 Rundradions första folkbildningsserier
- 1932 Kursverksamheten vid Stockholms högskola (folkuniversitetssidén)
- 1933 Folkhögskolekursernas första gemensamma konferens
- 1935 Tjänstemännens bildningsverksamhet (TBV)
- 1940 Studieförbundet Medborgarskolan
- 1942 Folkuniversitetet bildades genom samverkan mellan stiftelserna Kursverksamheten vid Stockholm, Uppsala, Göteborg och Lunds universitet. Fick status som studieförbund 1947.
- 1947 Frikyrkliga studieförbundet, idag Bilda
- 1959 Studieförbundet
- 1967 Studieförbundet Vuxenskolan
- 1971 Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet
- 2002 Ibn Rushd Studieförbund
- 2002 Sensus studieförbund bildas genom samgående av KFUK-KFUM:s studieförbund och Sveriges Kyrkliga Studieförbund (SKS). 2004 uppgick även Tjänstemännens Bildningsverksamhet (TBV) i Sensus.
- 2010 Kulturens bildningsverksamhet, har just beslutat upphöra med den bidragberättigade folkbildningsverksamheten pga nedskärningarna i regeringens budget.

Stockholm arbetareinstitut

Stockholms Arbetareinstitut grundades 1880 av läkaren Anton Nyström. Denne inspirerades av de positivistiska idéerna med en stark tro på vetenskap och framsteg. Institutets program sammanfattades i slagorden "tanke- och forskningsfrihet, arbetarklassens upplysning och fosterlandets väl".

Nyström var under perioder föreståndare för institutet och en på olika sätt stridbar person. Institutet kom att självt anordna populärvetenskapliga föreläsningar och hade under perioden 1894 till 1961 ett eget hus på Klara Norra Kyrkogata i Stockholm.

Framstående personer inom Stockholms Arbetareinstitut var Ellen Key, Knut Kjellberg, Iwan Bolin och Sigfrid Leander. Så småningom kom institutets egen verksamhet med föreläsningar att dö ut. Stödföreningen, Stockholms Arbetareinstitutsförening, inriktar sig idag på att ge stöd till forskare och organisationer som på olika sätt främjar folkbildning och som bygger broar mellan vetenskap och samhälle.

Centralbyrån i Lund

Centralbyrån i Lund – för populärvetenskapliga föreläsningar – var en förbindelse-länk mellan universitetet och folkbildningsorganisationerna.

Den 12 augusti skrev professor Seved Ribbing: "De herrar lärare vid Lunds universitet som intressera sig för bildande av ett sällskap för ordnande av sommarkurser och utsträckt undervisning genom föredrag m.m. behagade sammanträda å Medicinska fakultetens rum måndagen 12 augusti 1897 kl 7 e.m."

Ribbing blev Centralbyråns förste ordförande. Folkskollärare Nils Lundahl dess förste byråföreståndare, följd av Frithiof Pontén och dennes dotter Anna-Brita Pontén till 1963 då byrån lades ned.

Föreläsningsföreningar hade nu börjat växa upp i snabb tanke och Centralbyrån blev en viktig förmedlare av föreläsningar till dessa. Verksamhetsåret 1914-15 förmedlade mer än 2000 st. Därefter sänktes statsbidraget kraftigt. Centralbyrån hade kvar sin verksamhet från till 1963 då Skånes Bildningsförbund tagit över förmedlarrollen. De sista åren fram till 1970 hade man viss försöksverksamhet i samverkan med Skolöverstyrelsen innan professor Carl H Lindroth "med sorg i hjärtat" avslutade sammanträdet och därmed var Centralbyråns saga all.

Liknande verksamheter växte upp kring övriga universitet. I huvudstaden hade Folkbildningsförbundet till en början den rollen.

Folkuniversitetsföreningen

I början av 1900-talet framträder den rörelseanknutna folkbildningen. Universitetens intresse är svagt. Då föds idén att skapa ett Folkuniversitetet. 1915 publiceras ett ”upprop rörande ett grundläggande av ett folkuniversitet” undertecknat av 22 akademiker och andra framstående personer. Två år senare hade en förening bildats. Från början tänkte man sig en huvudbyggnad omgiven av sju landskapsgårdar. Fil dr Johannes Kjellström blir sekreterare. En turbulent tid följer. Iwan Bolin blir näste sekreterare ”han var praktiskt och realistiskt lagd”.

1933 beslutade styrelsen för humanistiska föreningen vid Stockholms högskola att inrätta folkbildningskurser för arbetslösa kontorister. Bolin fick Folkuniversitetsföreningen att stödja anordnandet av en studieledarkurs för det fria folkbildningsarbetet. Liknande initiativ kommer vid de övriga universiteten och 1942 etableras Folkuniversitetet. Verksamheten består av sommarkurser, föreläsningar och kurser. 1947 blir man erkänt som studieförbund och kan anordna studiecirklar i egen regi. Viktiga verksamheter har varit kurser i språk, svenska för invandrare och konst. Under 1950-talet startade man kvällsgymnasier, som senare blev Kom-Vux.

1979 startade landets första pensionärsuniversitet i Uppsala i samverkan med Folkuniversitetet. Idag finns ett 40-tal senioruniversitet i landet.

Kalmar Föreläsningsinstitut – en föregångare till Kalmar Senioruniversitet?

Kalmar föreläsningsinstitut bildades 1902 med avsikt att presentera goda föreläsare för kalmarborna. Man hade goda besökssiffror med i medeltal 260 besökare de första 40 åren. Under 50-talet tog konkurrens från bland annat radion över och institutet lades ned.

I institutets minneskrift vid 20-årsjubileet skriver institutets föreståndare Manfred Berg:

”En folkliga föreläsningsverksamheten i vårt land kan sägas hava sin första upprinnelse i det i Stockholm år 1880 inrättade arbetareinstitutet. I flera av våra större städer inrättades snart nog föreläsningsanstalter efter Stockholms arbetareinstituts förebild och så småningom spred sig intresset till allt flera städer och större platser ute i landsorten. Detta blev i ännu högre grad fallet, sedan statsmakterna genom anslag började understödja verksamheten ifråga.

Även i Kalmar gjorde sig i medlet av 1890-talet kravet på ökade bildningsmöjligheter starkt gällande, vilket hade till följd att några för saken intresserade personer startade en föreläsningsverksamhet, som dock på grund av allt för svaga ekonomiska grundvalar snart nog måste nedläggas.

Sedan emellertid statsmakterna, i väsentlig grad ökat de till en början ganska blygsamma anslagen till föreläsningsverksamhetens befrämjande och möjlighet i

KALMAR SENIORUNIVERSITET 25 ÅR

samband härmed bereddes även mindre anstalter ute i landsbygden att komma i åtnjutande av understöd, beslöt några bildningsintresserade personer i vår stad med biskopen H. V. Tottie i spetsen att vidtaga åtgärder för föreläsningsverksamhetens återupptagande.

Det var den 25 mars 1902, som ett 30-tal personer ur olika samhällslager på inbjudan av biskop Tottie samlades i Domkapitlets sessionssal för att överlägga om anordnandet av föreläsningsskurser för arbetarklassen – för vilken då föreläsningarna närmast voro avsedda – i Kalmar. Sedan biskop Tottie, vilken utsetts att leda förhandlingarna, framhållit den betydelsefulla kulturella och sociala uppgift dylika allmänbildande föreläsningar hade samt påpekat, hurusom riksdagen numera anslagit avsevärda belopp att utgå som understöd till föreläsningsverksamheten, beslöts efter en stunds diskussion, *att ett föreläsningsinstitut (icke föreläsningsförening) skulle bildas, att inom detta institut skulle anordnas dels fristående föreläsningar över allmännyttiga och intresseväckande ämnen, dels fortlöpande, huvudsakligen i föredragets form meddelade undervisningskurser i ett eller annat efter arbetarklassens behov anpassat ämne ...*”

Manfred Berg var vid jubileet institutets föreståndare. Den tryckta skriften finns till utlåning på Kalmar stadsbibliotek. Vid institutets 40-årsjubileum höll rektor Hj, Nilsson en återblick. Det var på Tullbroskolan, där huvuddelen av institutets föreläsningar har ägt rum.

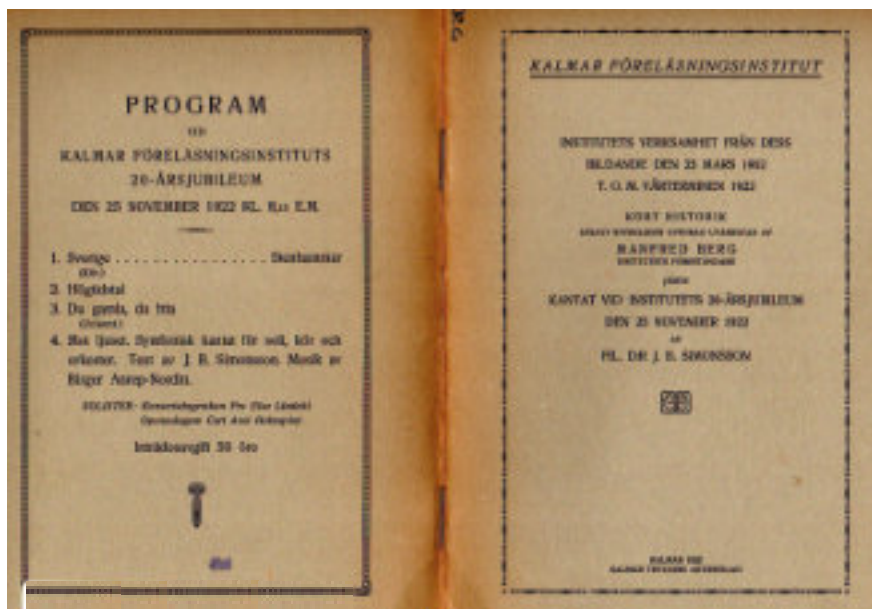

KALMAR SENIORUNIVERSITET 25 ÅR

Vid 20-årsjubileet uppfördes en symfonisk kantat med text av lektor Johan Simonsson och musik av Birger Anrep-Nordin. Texten finns i minnesskriften. De två sista verserna lyder:

Och kunskapens gud, som var gissel och pina
och Ödde vår själ och kom kraften att sina,
han fyller med håvor sitt ymnighetshorn.
Hans barnamun ligger vid sanningens spenar,
och levande själ bli de själlösa stenar,
som murarna reste av Babylons torn.

Och liksom benådade barn utav smärtan
med jublande sinnen och enade hjärtan
gå människorna fram genom livets land.
Ej längre sin själviskhets kunskap de leta,
en sanningens skapande visdom de veta,
och vägen de vandra vid kärlekens hand.

Förutom historiken har jag använt Sigfrid Leanders bok Folkbildning och folkföreläsningar samt Ulla Poppus bok om Centralbyrån i Lund "När lundaprofessorer höll bondföreläsningar. I avsnittet om Folkuniversitetsföreningen har jag använt från skrifter Folkuniversitetet av Iwan Bolin, Örjan Lindberg, Jan-Sture Karlsson och Michel Wlodarczyk.

Föreläsningar, cirklar & studiebesök 2019–2022

2019

Månadsmöten

Vilhelm Moberg – Mannen i skogen
Natur i förvandling – Skogen
Ur Sund ur Hav
Arkeologi behövs
Hasse och Tage – humoristiska humanister
Het kärlek i ett hotat Arktis
1947
Nobelpriset i Litteratur

Jens Liljestrand
Harald Säll
Sven Ekberg
Ludvig Papmehl–Dufay
Johanna Broman Åkesson
Bengt-Åke Öhgren
Elisabet Åsbrink
Björn Ahlberg

Sverige under 1900-talet

Sverige 1918 – demokratins genombrott
1930-talet – Rasinstitut och Folkhem
1968

Ulrika Knutsson
Maja Hagerman
Henrik Berggren

Aktuellt från Linnéuniversitetet

Mat från växtriket – God, hälsosam och hållbar
Alger – inte bara ohyra som blommor
Hönor och änder – influensavirus

Cornelia Witthöf
Elin Lindehoff
Jonas Waldenström

Föreläsningar

Arkitekturens historia
Att skriva arkitekturhistoria
Från materialrealism till modernism: 1890 – 1940
Från folkhem till rekordår: 1940 – 1970
Från byggnadsvård till gestaltad livsmiljö: 1970 - idag

Claes Caldenby

Studiecirklar

Klassisk musik, Jazz, Opera, Konstens och arkitekturens värld, Engelska, Franska, Italienska, Tyska, Orden, Antiken i bild, Islam, Hinduism och buddism, Första världskriget, Mellankrigstiden, Filosofi, Aktiekunskap, Släktforskning, Litteraturcafé, Nobelpriset i litteratur, Att röra sig enkelt och lätt Vinkunskap, IT – Apple, Hantera digitala bilder, Det svenska Kulturlandskapet, Natur i staden, Fåglar på Öland

Studiebesök Kährs Golv och Örsjö belysning , Kläckeberga gård,
Studieresa Jylland Rundt

KALMAR SENIORUNIVERSITET 25 ÅR

2020

Månadsföreläsningar

Selma Lagerlöf – Jag vill sätta världen i rörelse	Anna-Karin Palm
Tjugofem bilder ur Forskning och Framsteg	Björn Fjaestad
Fåglarnas hemligheter - och vårt välbefinnande	Anita Campbell
Gustav Vasa - en furste bland furstar	Olle Larsson

Aktuellt från Linnéuniversitetet

Artificiell intelligens – historia och framtid	Johan Hagelbäck
Hur står det till med demokratin i Europa o världen	Martin Nilsson
Smärtans förmåga på mentala förmågor	Helena Gunnarsson

Under våren 2020 hann endast ett fåtal studiecirkelar att starta innan viruset CO-VID-19 slog till med full kraft. Särskilt utsatta var äldre, både vad gällde hur sjuka de drabbade blev och dödstalen för seniorer var förfärande. Styrelsen valde att stänga ner all verksamhet i ett tidigt skede. År 2020 går till historien som ANNUS HORRIBILIS.

Styrelsen beslöt att de som betalt medlemsavgift för 2020 förblev medlemmar under 2021. Under pandemin var våra fasta utgifter i stort oförändrade och detta in-
nebar ett rejält minus i vårt bokslut.

2021

Tack vare Nobelprisbelönad medicinsk forskning lyckades man på rekordtid framställa ett effektivt vaccin och skyddet för oss äldre blev allt bättre. KSU, och samhället, öppnades upp allt mer. Styrelsen utrustade sig med ”Appen Covid Check” och medlemmarna visade upp sina mobiltelefoner med vaccinationsbevis och genom att begränsa antalet deltagare kunde KSU erbjuda sin traditionella kursverksamhet.

Månadsföreläsningar

Jenny Nyström i Paris	Lokalteatern i Kalmar
Fåglarnas hemligheter – och vårt välbefinnande	Anita Campbell
Pilgrimer	Nils Fredrik Aurelius
Svenska Baletten 101 år	Johan Sandholm

Aktuellt från Linnéuniversitetet

Vem i hela världen kan man lita på?	Tobias Bromander
Klimatfiktion – Klimatkrisen och framtiden	Johan Höglund
Hur står det till med demokratin?	Martin Nilsson

Sjukvård i kris?

Svensk sjukvård – en labyrint av felaktiga prioriteringar	Jörg Carlsson
Sjukvårdens kris är skapad av organisation och ledning	Stella Cizinsky
Är Borgholmsmodellen lösningen?	Åke Åkesson

Studiecirklar

Klassisk musik, Jazz, Opera, Konstens och arkitekturens värld, Engelska, Franska, Italienska, Tyska, Ord och språk, Judendom, Kyrkornas mysterium, Första världskriget, Filosofi, Aktiekunskap, Släktforskning, Litteraturcafé, Att röra sig enkelt och lätt Vinkunskap, IT – Apple, Hantera digitala bilder, Det svenska Kulturlandskapet, Natur i staden, Fåglar på Öland

Exkursion

Från rykande vulkaner till knakande inlandsisar runt Nybro

2022

Månadsföreläsningar

Sjuk, frisk eller mittemellan	Henrik Widegren
Gustav Vasa – en furste bland furstar	Olle Larsson
Den karnevaliske Povel Ramel	Johanna Broman Åkesson
Rysslands krig mot Ukraina	Johnsson/Gerner
Tidernas fartfest och vår fossila framtid	Björn Forsberg
Öland och turisterna	Sven Ekberg
Sverige under andra världskriget till 1942	Henrik Berggren
Växter och död – och allt däremellan	Ulf Lidman
Ukrainsk rapsodi – ukrainsk kultur	Natalya Pasichnyk

Aktuellt från Linnéuniversitetet

Otrygga ungdomar och kriminella seniorer	Peter Lindström
Religiös förändring i Sverige	Magnus Hagevi
IoT – uppkopplade datorer i vardag och samhälle	Fredrik Ahlberg
Om Sveriges säkerhetspolitik	Patric Lindgren
Expeditionen till centrala Arktis	Hanna Farnelid
Det goda åldrandet	Mikael Rennemark

Studiecirklar

Klassisk musik, Jazz, Opera, Konstens och arkitekturens värld, Engelska, Franska, Italienska, Tyska, Filosofi, Mellankrigstiden, Kalla kriget, Islam, Hinduism och Buddhism, Ord och språk, Släktforskning, Litteraturcafé, Kyrkornas mysterium, Att röra sig enkelt och lätt, Aktiekunskap, Bridge, IT – Apple, Hantera digitala bilder, Det svenska Kulturlandskapet, Fåglar på Öland

Studiebesök

Konst, Design och tillverkning i Nybro, Kläckeberga gård, Linnéuniversitetet, Konst och konsthantverk på Öland

Exkursion

Norra Ölands geologi

2023

Månadsföreläsningar

Extremväder genom historien
Kvinnorna byggde välfärden
När Jazzen kom till Kalmar
Kalmars nya reningsverk
Girig-Sverige – ett paradiset för superrika
Lotte Laserstein
Orrefors - det världsberömda glasbruket
Säkerhet och trygghet i Kalmar
Cornelis Vreeswijk

Fredrik Charpentier Ljungqvist
Britt-Marie Mattsson
Lokalteatern i Kalmar
Jenny Holmgren
Andreas Cervenka
Peter Fors
Gunnel Holmér
Anna Flink
Johanna Broman Åkesson

Aktuellt från Linnéuniversitetet

Kan vi återskapa våtmarkerna?
Att finna välbefinnande i vardagen
Att leva fritt och leva väl

Börje Ekstam
Ulrica Hörberg
Per Baun

Energiföreläsningar

Kärnkraftens betydelse
Förnybar energiförsörjning
Kalmar Energi och framtiden
Batteritillverkaren SAFT

Björn G Karlsson
Göran Bryntse
Anna Karlsson
Daniel Nilsson

Studiecirklar

Klassisk musik, Svensk musikhistoria, Opera, Konstens och arkitekturens värld,
Engelska, Franska, Italienska, Tyska, Spanska, Första världskriget,
Mellankrigstiden, Svensk Medeltid, Aktiekunskap, Släktforskning, Litteraturcafé,
Kyrkornas mysterium, Att röra sig enkelt och lätt, Vinkunskap, Bridge, IT –
Apple, Hantera digitala bilder, Det svenska Kulturlandskapet, Fåglar på Öland

Studiebesök

Skälby, Stensö, Natur och geologi på södra och norra Öland , Linnéuniversitetet,
Design och tillverkning i Nybro, Kalmar stad – planer och projekt

Studieresor

Skåne runt, Bok och Biblioteksmässan i Göteborg

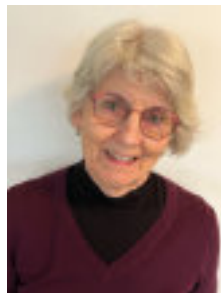

Röster från några av våra deltagare

Jag minns att jag tog del av programblad från övriga senioruniversitet i hela Sverige, vi skickade våra program till varandra. Jag blev så imponerad av hur väl Kalmar stod sig i jämförelsen med de andra. Medlemmarna i Kalmar SU erbjöds ett mycket ambitiöst program presenterat i en tilltalande och professionellt redigerad katalog. Kalmar hade också antagit namnet Senioruniversitet (SU) istället för Pensionärsuniversitet (PU), som många valde att kalla sig.

Medlemsantalet har under många år legat runt 1000 personer vilket väl visar att Kalmar senioruniversitet möter behoven hos nutidens nyfikna och kunskapstörstande seniorer.

Britt-Marie Idensjö

Jag är verkligen imponerad av Senioruniversitetets bredd!

Gratis föreläsningar om intressanta och aktuella ämnen en gång i månaden, kurser i massor av helt olika ämnen som tex språk, konst, musik, vin, geologi, historia, litteratur samt resor i Sverige, Finland, Danmark, Tyskland, Polen och Baltikum. Allt under ledning av kunniga och kompetenta ledare!

Lars Björk

Egentligen är det märkligt att vetgirigheten inte avtar med åldern. För mig är det i alla fall så. Jag har verkligen uppskattat Senioruniversitetets rikliga utbud av kurser och andra upplevelser. Det har gett mig möjlighet till fortsatt lärande efter pensioneringen. Under de tio år som jag har varit medlem har jag i snitt deltagit i två å tre kurser per termin, försökt att inte missa något av de oftast högtintressanta månadsmötena, och följt med på många exkursioner med teman som Ölands geologi, svampar, kyrkornas mysterium och det svenska kulturlandskapet. Jag har också deltagit i Senioruniversitetets trevliga och mycket givande resor till Polen och Baltikum. Sist men inte minst har jag gjort nya bekanskap med många likasinnade.

Lars Brattström

KALMAR SENIORUNIVERSITET 25 ÅR

Bättre börda bär ingen med sig än kunskap mycken.” Så står det i Havamal...

Esaias Tegner skrev i ett av sina skoltal; ”Kunskap är ingen börda, den är en blomma, som Du kan fästa i knapphålet.”

Ända sedan SU startade har det varit en outtömlig källa att hämta kunskap ur. SU är som en blommande sommaräng, så artrik att alla våra fem sinnen kan tillfredsställas.

I sammanfattning: Stimulans, glädje och gemenskap har bjudits mig och Gunnel så länge hon levde och så fortsätter det för mig.

Varmt tack till Er alla, som sår, planterar och vårdar denna rika kunskapsäng!

Folke Ölmebring.

Jag tänker på det lustfyllda och kravlösa lärandet: att (om jag vill) få komma oförberedd och bara njuta av att kunniga och intressanta människor delar med sig av upplevelser, kunskap och engagemang. Att jag kan sitta och bara få ta emot! Inga förväntningar på redovisningar, inget krav på memorerande, inga prov. Vilken lättnad det var att första gången få gå iväg till en månadsföreläsning och lämna penna och anteckningsblock hemma. Det här gjorde jag enbart för min egen skull med ålderns rätt att glömma.

Jag tänker på den fantastiska bredden i utbudet, det mesta för knoppen men också en del för kroppen (vin, matlagning, Feldenkreis). Föreläsningar, studiecirklar, exkursioner, resor i närområdet och då och då ut i världen. Det har hänt att jag hamnat på föreläsningar som verkat helt ointressanta för mig – men tack vare en medryckande föreläsare har jag förvånat mig själv genom att plötsligt bli gripen av ett för mig ”trist” ämne.

Och sist men inte minst: Jag tänker på vilka otroligt förstklassiga föreläsare vi fått möta i lilla Kalmar. Experter på politik, konst, musik – ja, intet mänskligt har varit oss främmande!

Och framtiden: jag vill ha mera av allt! Jag vill veta mera! Jag vill ha allt och lite till!

Anna-Karin Wägare

”Som återflyttad till Kalmar är jag mycket imponerad av utbudet – härliga hållpunkter i tillvaron!”

Tullan Gunér

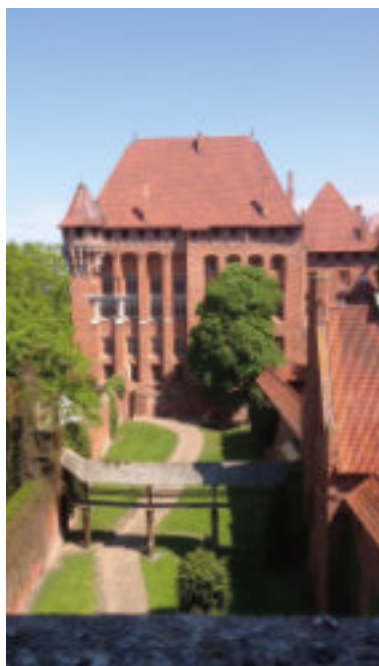

Intervjuerna gjordes av Gunilla Petri hösten 2023.

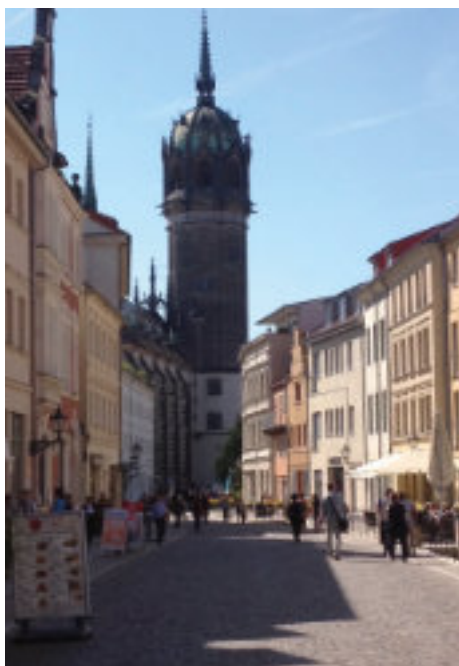
KALMAR SENIORUNIVERSITET 25 ÅR

Helsingfors 2015

Malbork 2016

Wittenberg 2017

Vilnius 2018

Tiit Saarman, Lasse Björk och Jan Carrick i Litauen 2018

Jan Mikaelsson i samspråk med Lars Carlsson

Jan Mikaelsson föreläser vid exkursion i Gillberga stenbrott

Natalya Patischnyk, pianist från Ukraina vid konsert i Lorensbergskyrkan december 2022

Kalmar Senioruniversitet och framtiden

Lars Carlsson

Att i en jubileumsskrift om "Kalmar Senioruniversitet 25 år" ta upp frågan om hur KSU ska möta framtiden känns bakvänt, men det är också nödvändigt att blicka framåt! Den historiska återblicken ger samtidigt perspektiv på åren framöver. Är det möjligt att fortsätta verksamheten på samma sätt som nu?

Hur stor och aktiv förening kan en ideellt arbetande styrelse av pensionärer klara av att hantera vad gäller medlemsservice, administration, programutbud, övriga aktiviteter, teknik och ekonomi? Har vi nått kulmen nu med de stora årskullarna från 1940-talet? Kommer nya årgångar av pensionärer att uppskatta programutbudet som det ser ut idag? Det blir många frågetecken när man tänker på föreningens framtid.

Det har hittills gått att skapa nya kurser och aktiviteter, och att rekrytera erfarna lärare och kursledare på frivillig basis med dagens belöning av presentkort och trivselarrangemang. KSU:s anda och grundfilosofi "För pensionärer av pensionärer" gör att i princip alla funktionärer deltar utan annan ersättning.

Bland nära tusen medlemmar måste det finnas många kompetenta och potentiella lärare/kursledare! Men det kanske upplevs som att styrelsen levererar till full belåtenhet, och då engagerar man sig inte? Utanför föreningen finns säkert åtskilliga nyblivna pensionärer som kan tänka sig att ideellt fortsätta sin yrkesgarning som lärare eller handledare och i vårt kansli, men som inte känner till KSU:s verksamhet. Hur når vi dessa?

Vi i styrelsen frågar oss också om en annan utveckling kanske är trolig? Blir det så att kursledararvoden förväntas framöver, och att det ganska omfattande styrelsearbetet borde arvoderas på något sätt? Föreningens ideella grundfilosofi riskerar i så fall att urvattnas, att KSU blir arbetsgivare med löneutbetalningar, arbetsgi-varavgifter etc., och vi blir alltmer lika de "vanliga" studieförbunden.

Är detta en utveckling vi vill ha?

Styrelse och valberedning

Rekryteringsproblem, förnyring, könsbalans, fler yrkesområden representerade i styrelsen och lärargruppen är viktiga frågor att diskutera. Majoriteten i nuvarande styrelse har suttit i över 7 år, och snittåldern är en bra bit över 70 år. Risken är att flera ledamöter lämnar vid samma tillfälle, vilket lägger extra arbetsbörda på de kvarvarande och ett snabbt behov av ersättare. Vi har haft uppe dessa frågor flera gånger, men eftersom styrelsearbetet har fungerat så väl har valberedningen nästan inte engagerats. Det aktiva och trivsamma arbetet i styrelsen har gjort att dessa frågor inte har känts akuta utan skjutits fram, men nu är vi i en brytningstid!

Hur får vi lämpliga medlemmar att vilja ta styrelseuppdrag eller sitta i valberedningen? Ska vi utöka antalet ledamöter i styrelsen, dela upp arbetet i olika utskott, ge uppdrag till lämpliga medlemmar, som successivt kan lotsas in i styrelsearbetet, eller?

Frågorna är många men en sak är säker – framtiden blir aldrig som vi tror. Senioruniversiteten kommer att fortsätta utvecklas till innehåll och omfattning, för även om många fler kommer att yrkesarbeta längre än idag, så kommer det en tid när arbetslivet tar slut och ”den tredje åldern” tar vid. Att då kunna fylla dagarna med ett meningsfullt och givande innehåll kommer att bli ännu mer efterfrågat och av ännu fler aktiva pensionärer!

Då gäller det för ledningen av Kalmar Senioruniversitet att kunna möta medlemmarnas ökade behov och förväntningar! Men lika viktigt är att medlemmarna själva bidrar med engagemang och idéer för att lyfta verksamheten till högre höjder! Talesättet ”Ingen kan göra allt, men alla kan göra något” är därför synnerligen tillämpligt på vår verksamhet!

Ett stort tack till våra lärare och studieledare i KSU

Under KSU:s 25 år har våra lärare erbjudit mer än 4 000 tillfällen för våra medlemmar att förkovra sig i de mest skilda ämnen. De undervisande lärarna har lojalt ställt upp termin efter termin trots avsaknaden av lön och kollektivavtal.

**Några har till och med varit med
nästan alla år sedan starten!**

**Utan deras insatser skulle inte
KSU varit så framgångsrikt!**